

Št. 083

**APRIL
2013**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE



Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Marko

Nakrič, Peter Pitambar Pangerc, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosim kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana --

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

PRIŠEL JE KAKOR NAROČEN



foto: osebni arhiv

Ja, uganili ste! Dan norcev, 1. april, je spet tukaj. Letos je dan lažnivcev, če mene vprašate, še posebej vprašljiv dan, saj bi ga lahko proglasili za dan resnice, ker se tako ali drugače celo leto lažemo. Gospodje, ki naj bi nam bili moralni zgled, nam vse leto mečejo pesek v oči. Če bi to storili, bi bil veliki francoski kralj, sončni Ludvik XIV., užaljen, saj je prav on ustoličil 1. april (kot dan lažnivcev) in mu zagotovil splošno prepoznavnost, ko ga je leta 1713 dvorni norček Ferdinand tako potegnil za nos, da bi bil skoraj ob krono. Sicer pa sega zgodovina praznika, podobnega dnevu lažnivcev, še v čas Rimljanov. 1. april bi bil torej prav lahko dan resnice. Na ta dan bi lahko vsi plagiatorji, pogoltneži, utajevalci premoženja in predvsem politiki, seveda pa tudi mi sami brez kančka sramu in družbenega prezira priznali svoje grehe, ki nam bremenijo dušo celo leto. Glede možnega odziva se še nisem odločil, vendar se mi zdi, da bi lahko vsem skesancem na tak dan ponudili 50 % odpustek. Mark Twain je dejal: »Prvi april je dan, ko se spomnimo, kaj smo ostalih 364 dni v letu.« Se strinjam! Poleg vseh ostalih, ki nas bodo hoteli nasmoliti, nas bodo tudi mediji zasipali z nesmiselnimi potegavščinami. Eno najbolj razvpitih šal si je privoščil britanski BBC, ki je v svojem programu objavil, da so v Švici začeli z dreves obirati špagete. Neverjetno, toda gledalci so jih zasuli s klici, saj jih je zanimalo, kje lahko kupijo sadike. Podobne nesmisle nam celo leto servirajo politiki in ne verjamem (več), da bo preprosta zamenjava oblasti prinesla izboljšanje. Sem namreč mnenja, da nas iz krize ne morejo rešiti obrazi, ki nas že leta spravljajo v njo. Kaj pa vi? Zaposleni se bodo predvsem razveselili 27. aprila, ki je dela prost dan. Letos pade na soboto, kar je še slajše, saj bomo imeli podaljšan vikend. Spominjali se bomo obletnice ustanovitve osvobodilne fronte na Slovenskem, ki se je uprla okupatorju, po podpisu kapitulacije Jugoslavije 17-ega istega meseca. Dan prej je v Mariboru Adolf Hitler naročil: »Naredite mi to deželo spet nemško, tako nemško, kot je preostala Štajerska.« 6. aprila 1941 nas je namreč napadel tretji rajh in naše prednike potegnil v vihiro II. svetovne vojne. No, ampak aprila bo tudi veselo, saj bomo za veliko noč barvali jajčka. Po nekaterih virih naj bi bil tretjega aprila križan Jezus, najverjetneje najbolj znan Zemljan. Po drugih virih pa naj bi se aprila (in sicer dvajsetega) leta 570 rodil ustanovitelj islama Mohamed, najverjetneje drugi najbolj znan Zemljan. April je resnično poln zanimivih obletnic. Američani so aprila pristali na Luni (1972) in ustoličili dolar (1792) kot uradno denarno enoto ZDA. Ampak sam sem spet zašel z začrtane smeri. Uvodnik sem namreč hotel nameniti dnevu norcev oziroma ga posvetiti zlasti našim politikom, ker so vsakodnevne novice o zadevah, ki jih prebiramo, naravnost neverjetne. Najbolj me moti dejstvo, da so ljudje, ki nam vladajo, precej neinteligentni, saj mislijo, da smo mi neumni. Kako naj si človek razlaga denimo očitno zaposlitev otrok dveh javnih funkcionarjev v istem podjetju, na istem razpisu? Če pri takšnih zadevah nimajo kančka razuma, kako naj jim verjamemo, da z našo državo in našo prihodnostjo ravnajo razumno? Saj v bistvu smo že pri ustavni prisegi speljani na led. Funkcionarji namreč prisežejo, da bodo ravnali po svoji osebni vesti. In ker ravnajo po svoji vesti, smo tam, kjer smo. Če dobro pomislim, jih večina menda sploh ne prelomi prisege. Morda pa je bolje, da 1. april ostane pač dan lažnivcev.

Jean



Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 ŽIVLENJE JE TOMBOLA, POLNA PASTI
- 6 PRAVICA NA ULICAH
- 8 Z.G.U.B.A.
- 9 TATU ZGODBA
- 10 NAJPREJ ŠTALCA, POL PA KRAVCA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE IN MIROVNI INŠTITUT
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 SLOVENSKA ZAVETIŠČA: MOZAIK, MURSKA SOBOTA
- 26 LJUDSKA KUHNA
- 27 KLOŠARJI
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

MARUŠA



foto: Zigažaga

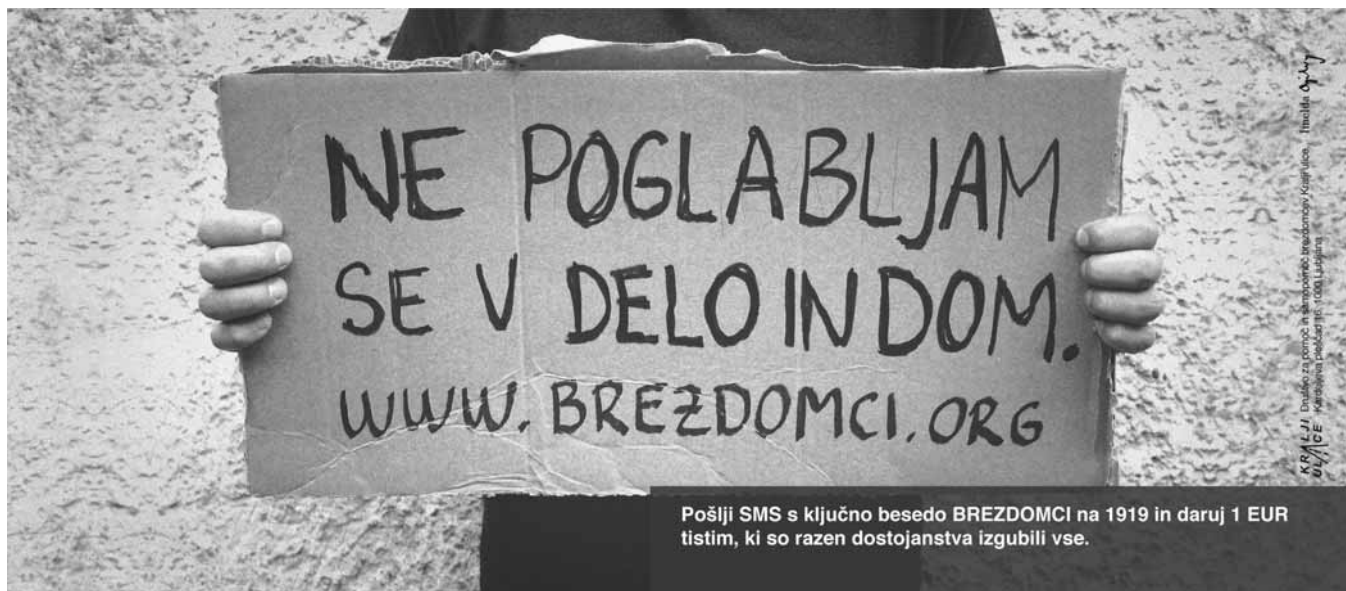
Po vojni sem iz Bosne prišla v Slovenijo in tukaj tudi ostala. Družina (starši in sestra) je ostala v Bosni. Pri 28-ih sem prvič poskusila drogo. Z jemanjem sem nadaljevala 2 leti in postala od prej omenjenih substanc odvisna. Po določenem času se ti tak način življenja zagnusi. Ko so mi rekli, da bom, če mislim nadaljevati s takim življenjem, čez kak mesec umrla, sem se odločila, da grem v Srbijo po blokator. Blokator so mi vstavili v telo in za tri mesece je popolnoma izničil željo po drogi in obenem njene učinke, če bi jo vzela. Te tri mesece sem porabila, da sem si uredila misli in razmislila o sebi. V tem času sem spet postala človek, vrnila so se mi čustva, svet sem videla drugače. Približno dve leti nazaj sem se poročila s Slovencem. S svojo družino v Bosni imam redne stike, oni občasno pridejo na obisk k meni, jaz pa grem na obisk k njim.

V TEM ČASU SEM
SPET POSTALA
ČLOVEK, VRNILA
SO SE MI ČUSTVA,
SVET SEM VIDELA
DRUGAČE.



Leopold Košir

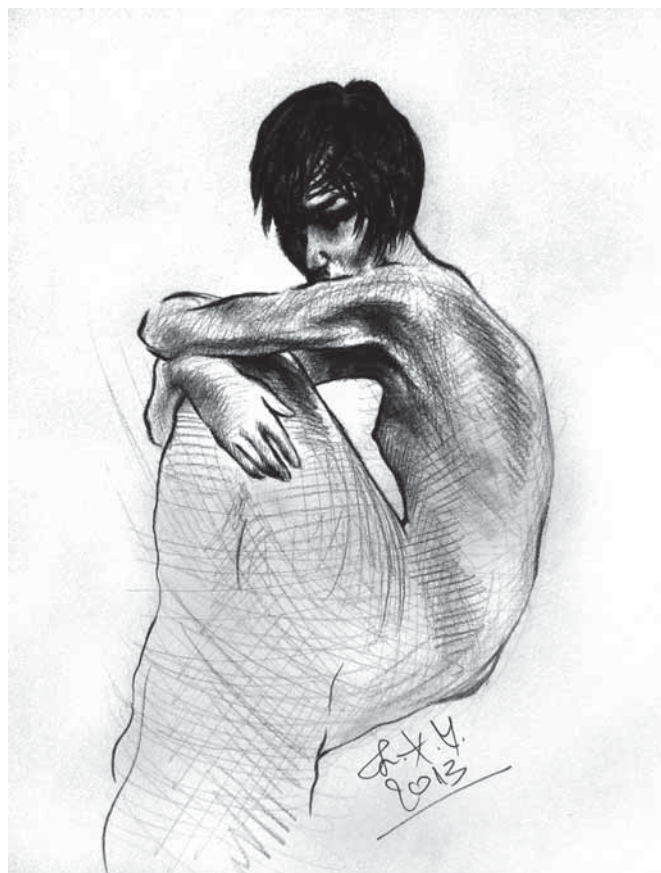
03
KRALJI
ULICE



Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

ŽIVLJENJE JE TOMBOLA, POLNA PASTI

Če bi znala igrati tombolo, danes ne bi živela v varni hiši, kjer si delim življenjski prostor z drugimi ženskami, ki so prav tako ubežale nasilju v družini. Prej sem živela svobodno, v najemniški sobici, s težavami, ki jih imamo v teh časih vsi. Hvala bogu, da imam delo kot čistilka in zato svoj denar, s katerim lahko sama razpolagam. Ko sem bila s partnerjem, je prevzel vlogo ženske in vse je moralo biti po njegovem. Počutila sem se nemočno, manjvredno. Velikokrat sva se sprla, tudi stepala, padale so žaljivke in občutila sem njegovo roko na svojem vratu. Vedela sem, da tako ne gre naprej in da moram nekaj ukreniti. Na Silvestrov dan sva se spet prepirala, ker je dopoldne preveč pil in ker se mu nisem pustila komandirati. Ta silvestrski dan je bil najhujši (doslej), saj mi je grozil, kako se bo spet z nasiljem znesel nad mano. Od strahu sem otrpnila, nič si nisem upala reči, saj sem vedela, da bo samo še slabše. Padale so poniževalne besede, slišala sem marsikaj o tem, kako nisem nič vredna in še kaj bi se našlo. Od strahu sem se dobesečno tresla in čakala, da v pijanosti zaspi. Odločila sem se, da pobegnem. Ko je zdrknil v spanec, sem se hitro oblekla, vzela že pripravljene vrečke z oblačili, vso zdravstveno dokumentacijo in dokumente. Poleg tega sem imela še gorski nahrbtnik, napolnjen do vrha. Vse stvari sem naložila na kolo, za povrh pa naredila nahrbtnik na rame in se vsa tresoča, polna adrenalina in strahu, odpeljala do kolega, ki sem ga na begu poklicala na pomoč. Tako sem se zatekla k prijatelju, misleč, da bom že nekako uredila zadevo in si na hitro našla kakšno sobico. Pri prijatelju sem zdržala samo eno noč, saj je že ponoči terjal uslugo, ker mi je nudil zatočišče. Besede niso bile potrebne, saj sem vedela: če mu bom rekla kar koli v zvezi z nadlegovanjem, me bo postavil na cesto. Zato sem naredila načrt, čeprav je bil strah nepopisen. Poklicala sem krizni center. Povedala sem, da sem pobegnila zaradi nasilja in da se trenutno nahajam pri kolegu, kjer pa ne morem ostati, saj me ta nadleguje. S svetovalko sva se dogovorili, da me pride iskat na določeno mesto in ob določenih uri in me odpelje v krizni center. Sledil je zapisnik o nasilju v družini. Opisala sem podrobnosti dogajanja tisti dan, ko sem pobegnila. Pokazala mi je sobo, kjer sem odložila stvari in se namestila. Ko sem se začela zavedati, da sem na varnem in da me ne more najti, je z mene padlo veliko breme in predvsem - nehalo me je biti strah. Vsak dan sem razmišljala o sebi - kako sem bila lahko tako neumna in naivna? Kako to, da nisem prepoznala znakov nasilja, ko pa že imam izkušnje? Razmišljala sem, da so mogoče znaki različni. V kriznem centru sem spoznala sotrpinke, ki so prav tako doživljale nasilje, pred katerim so pobegnile. Vsak dan smo se spoznavale, pridobivale zaupanje in na koncu smo že igrale Človek, ne jezi se. Dan je minil, kot bi trenil. Vsak dan smo bile skupaj, se pogovarjale in vsaka je povedala svojo zgodbo. Navezale smo se druga na drugo. Ko je nastopil čas za odhod, so nas obile solze in obljubile smo si, da bomo ostale v stiku. Čas celi rane. Po treh tednih bivanja v kriznem centru sem se odločila za varno hišo. Tukaj sem nekaj dni in spet se moram prilagajati novemu načinu sobivanja z ženskami z otroki. Tu veljajo nova pravila, ki se jih moramo držati. V bistvu je to čas, ko se postavljaš na noge in si urejaš stvari za prihodnost, pri tem pa ti pomagajo svetovalke. Vsak teden imaš pogovor s svetovalko, v katerem ji poveš za svoje težave, ji razložiš, kako in kje si živela, kakšni so tvoji cilji. V pogovoru tudi izveš, kako prepoznati nasilje. Poleg tega dobiš nasvet, kadar se pojavi



Lea Mihalžič

kaka občutljiva tema. Imela sem že dva pogovora in enostavno nisem mogla zadržati čustev. Nekako sem se odprla, kar mi je včasih težko, in povedala vse, kar mi leži na duši. Zdaj mi je precej lažje pri srcu. V varni hiši si vsaka posameznica kuha sama, nekatere tudi hodijo na delo, tako kot jaz. Kot čistilka zaslužim denar, da lahko lažje preživim in plačam najemnino. Delo me drži pokonci in tudi svetovalke mi dajejo veliko podpore. Počasi spoznavam ljudi, s katerimi bivam, in tudi kakšno rečemo. Moj cilj je naslednji. Decembra lani, ko sem še bila pri partnerju, sem oddala vlogo za stanovanje. To sem naredila na skrivaj, saj mi ni dovolil, češ da imam stanovanje pri njem, kjer mi nič ne manjka. Vlogi bom priložila še vlogo za bivalno enoto, saj ti tako prištejejo več točk in imaš več možnosti za pridobitev neprofitnega stanovanja.

Verjamem vase in ker imam podporo, mi bo veliko lažje. Prišla sem do spoznanja, da nasilje ne pripelje nikamor. Človeka ne moreš spremeniti in tudi ne njegovih navad. Na ta način je hotel partner spremeniti moje navade in pričakoval, da bom živela njegovo življenje. Stalo me je živcev, slabo sem jedla, primanjkovalo mi je spanca. Vsaka iskrica v meni je ugasnila. Zdaj pa spet živim in kmalu bom kot rožica spomladi.

Majda

ČE HOČEMO ZLESTI NA ZELENO VEJO, MORAMO POČAKATI, DA SKOPNI SNEG.

NI ME SRAM

NI ME SRAM, DA SEM NEOZDRAVLJIVO BOLAN,
NI ME SRAM, DA SEM ČLOVEK,
NI ME SRAM, DA SEM REVEN,
NI ME SRAM, DA SEM LAČEN,
NI ME SRAM, DA SEM NAIVEN,
NI ME SRAM, DA ME NATEGUJEJO
KOT ELASTIKO,
NI ME SRAM, DA NE VEM VEČ
KDO MI JE SOVRAŽNIK
IN KDO MI JE PRIJATELJ,
NI ME SRAM, DA NE ZNAM RAČUNAT,
NI ME SRAM, DA SEM STAR,
SRAM ME JE, DA SEM ZAVOZIL SVOJE
ŽIVLJENJE
AL PA NE.
ŠE SEM ŽIV.

KAVICA

Sušena opeka

Ekspedicije se
odpravljajo,
se narcisoidno napihujejo.

To je prava pot.

Močan črn rum,
s podobo playboya,
množi svoje celice.

Veš kaj, doktor,
to so bili časi,
ko so kristalne hrbtenice
poceni.
Rabiš me!

Peter Pitambar Pangerc

MOJ POGLED



OJ, TRIGLAV, MOJ DOM!

GORI NA GORI NAJVIŠJI
RULETA RUSKA SE IGRA,
KDO ZMAGA - VAŽNO NI.
VLOGE NAJVIŠJE - ŽIVLJENJA NAŠA
OSTAJAJO DOMA.

SIMON LAPAJNE

Želja!

Naj vam te čudovite lučke,
ki nežno valovijo,
prižgejo v srcu željo in vas popeljejo v
svet čarobnih sanj,
zjutraj pa se zbudite z nasmeškom,
saj vas bo tok življenja odnesel proti
vašim željam ...

Nihče ni rekel, da je lahko ali težko,
treba je le vztrajati, upati ter verjeti.

Zupan Jan

EN GLAŽ »ZEMLJE« MI DEJ

TAKO ZELO NASITNA JE TV PRODAJA,
DA SO MI JETRA IZBRUHALA GLIKOGEN
IN PREBLEDELA POSRKALA VROČO LAVO,
KI BO POČASI PREPEREVALA V MOJEM ŽELODCU.
ZAKON IN RED.

KARMISS

PRAVICA NA ULICAH

Madžarska aktivistična in uporabniška skupina Város Mindenkié (Mesto je za vse) nam je poslala zaključno poročilo svoje raziskave »Pravica na ulicah – Participatorno akcijsko raziskovanje o diskriminaciji cestnih brezdomcev v Budimpešti«. Projekt je potekal v letu 2011 in je bil na Madžarskem prelomen v tem smislu, da je v raziskovalno dejavnost vključeval ljudi, ki so bili neposredno prizadeti zaradi nadlegovanja, izključevanja in diskriminacije. V skladu z načeli participativnega akcijskega raziskovanja so raziskovalno skupino namreč sestavljali predvsem brezdomci.

Študija se osredotoča na izkušnje ljudi, ki živijo na javnih prostorih in v začasnih zavetiščih, v socialnih in zdravstvenih ustanovah, v stikih z uniformiranimi delavci, v javnem prometu in na področju zaposlovanja. Uporabili so kvantitativne in kvalitativne raziskovalne metode.

Nekaj utrinkov iz rezultatov študije:

- 75 % vprašanih je doživelo diskriminatorno obravnavanje, zato ker so bili brezdomci;
- 57 % vprašanih so obravnavali na ponižujoč način, zato ker so bili brezdomci;
- 25 % vprašanih je izkusilo diskriminacijo v socialnih in zdravstvenih službah; 14 % anketirancev niso hoteli sprejeti v zdravstveni ustanovi in 10 % jih niso hoteli odpeljati z rešilcem, ko je bilo to potrebno;
- v 30-ih dneh pred anketo je 59 % anketiranih brezdomcev ustavila policija, da bi preverila njihovo identiteto. Tretjino te skupine so v tem času ustavili več kot 4-krat;



foto: arhiv Mesta sa vse

- 37 % anketirancev je živel v šotorih ali barakah in drugih prebivališčih, ki so jih sami zgradili. Več kot polovici od njih so grozili z uničenjem njihovega prebivališča. V 31 % primerov so njihova prebivališča dejansko podrli;

- Obласти so sprejele ukrepe proti 23 % anketiranih zaradi »prebivanja na javnem prostoru«, torej dejansko zato, ker so bili brezdomci. Na podlagi statistik iz Hungarian Civil Liberties Uniona je bilo v 19-mesečnem obdobju, v katerem je že veljal nov zakon, več kot 2.000 brezdomcev obtoženih nezakonitega prebivanja na javnem prostoru in za to je bilo izrečenih kazni v skupni višini približno 30 milijonov forintov (140.000 USD).

Poročilo zelo nazorno opisuje sestavo raziskovalne skupine, v kateri je bilo devet oseb z osebno izkušnjo brezdomstva ter dve osebi brez take izkušnje, njihovo pripravo in usposabljanje (ki je obsegalo predavanja,

delavnice, uporabo dramskih tehnik in praktičnih vaj), vzorec (anketiranih oseb z izkušnjo brezdomstva ter predstavnikov več poklicnih skupin, kot so socialni delavci, javni uslužbenci mestnih oblasti, transportni delavci, prometni nadzorniki, policisti, zdravstveni delavci in politiki), vso uporabljeno raziskovalno metodologijo (vzorec, anketo, shemo intervjuja in fokusnih skupin), zanimivejše rezultate ter tudi predloge za izboljšanje stanja. Zaradi svoje nazornosti je poročilo zelo uporabno kot model za druge skupine, ki bi se želele lotiti podobne dejavnosti.

Poročilo o študiji je napisano v angleščini in ga lahko dobite na naslovu http://www.kraljiulice.org/library/852/justice-on-the-streets_final.pdf.

Bojan Dekleva

DEMOKRACIJE NE BODO ODPRAVILI: ODVARČEVALI JO BODO.

JURIJ KUNAVER

Križarjeva kolumna:

KAJ JE NORMALNO?

Po vseh nepremišljenih življenjskih epizodah, ki sem jih preživel, mi je postalo jasno, da nočem več tako živeti. Da nočem živeti v telesu, polnem droge, in v nekakšnem vakuumu, kamor sončna svetloba več ne prodre in noč ne pade nate. Kjer teče onesnažena in lačna kri. Že dalj časa vem, da si želim normalnega življenja. In potem se človek vpraša: »Kaj je to normalno življenje, kaj pa sploh je normalno?« Ali je že kdo definiral, kaj je normalno? Najbrž ne! Saj to je nemogoče. Normalno definira posameznik po svoji postavi. Normalno v naši družbi pomeni povprečno, pomeni imeti meje, pomeni upoštevati druge, pomeni igrati na sigurno, je preprosto in je prizemljeno. Če nekdo živi izven ustaljenih družbenih norm, bomo slišali, da ta oseba ni normalna. Pred kratkim smo v družini utrpeli izgubo ljubljene osebe. Že leta sem ji oblubljal, da bom normalno živel, zato me muči misel, ali je pred smrtjo vedela, da se trudim živeti normalno? Ali je vedela, da se meje moje in tvoje normalnosti razlikujejo? Menim, da ljudje veliko premišljujemo o smislu življenja, o naši vlogi v tem življenju. Sam si po letih teme želim preproste družine. Moja draga, jaz in otroci. No ja, otroci še manjkajo. Po vsem izgubljenem času je to tisto, kar za mene pomeni normalno. Sprehod z družino v nedeljo popoldne, obisk dolgočasnih sosedov in podobne družinske malenkosti. Moj kolega se z menoj ne bi strinjal. Zanj bi normalno življenje nastopilo, ko bi lahko vstal iz invalidskega vozička. Za nekoga drugega spet, ko bo lahko odplačal kredit ali si najel stanovanje. Veliko je normalnosti.

Vse, kar lahko naredite, je, da si izberete svojo. Normalno je, po mnenju večine, imeti službo, družino, streho nad glavo. Normalno je sedeti na kavču in gledati televizijo, normalno je ... Koliko denarja pa je potrebno za normalno življenje? Koliko ljudi si ga lahko privoščijo? Normalno je, da si žena enkrat na mesec uredi nohte in gre k frizerju. Normalno je, da mož s prijatelji odigra partijo tenisa. Pa ne za vse enako. Vse je odvisno, s katerega zornega kota gledamo na zadevo. Normalno bi bilo, da bi imeli vsi omogočene podobne življenjske razmere. Zakaj je torej v naši družbi postalo sprejemljivo, da nekateri ljudje živijo iz rok v usta? Kdo odloča o tem, kaj je normalno in kdo je nenormalen? Kdo nam postavlja norme? Je normalno jesti zdravo ali biti vegan? Je kaditi normalno? Če se spomnite filma Trainspotting, se mogoče spomnite tudi Rentonovega monologa, ki ga bom objavil v celoti. Zadnja beseda ni namenjena večini, vendar je ne bom spreminjal, saj predstavlja njegovo življenje. Izberite!

Izberite življenje. Izberite službo. Izberite kariero. Izberite si družino. Izberite presneto ogromno televizijo, izberite pralne stroje, avtomobile, predvajalnike zgoščenk in električne odpiralce konzerv. Izberite perfektno zdravje, nizek holesterol in dodatno (zobozdravstveno) zavarovanje. Izberite fiksne obresti odplačevanja kredita. Izberite si dom. Izberite prijatelje. Izberite udobno obleko in ujemajočo prtljago. Izberite tridelno obleko na obroke iz najrazličnejših pofukanih materialov. Izberite »naredi si sam« in v nedeljskih dopoldnevih razmišljajte o tem, kdo ste. Izberite posedanje



foto: Križar

na kavču in gledanje resničnostnih šovov, ki povzročajo mentalni in duhovni propad, medtem ko se bašete z zaježano nezdravo hrano. In na koncu izberite gnitje doma, ko se poščijete v hlače v svojem bednem domu, ki ni nič več kot sramota sebičnim, propadlim smrkavcem, zaplojenim, ker naj bi te nadomestili. Izberite svojo prihodnost. Izberite življenje ... Ampak zakaj bi jaz želel narediti kaj takega? Izbiram, da si ne izberem življenja. Izbiram nekaj drugega. In razlogi? Ni razlogov. Kdo potrebuje razloge, ko imaš heroin? Ja, v tej zadnji besedi je kleč. Kdo bo določil normalno in mi povedal, kaj je to? In potem je bilo ...

IN MEMORIAM - mojemu očetu.

Obljubljam, da se bom trudil postati najboljši človek, kakor sem lahko. Oprosti mi, papi!

Križar

PISMA, PISEMCA, PISEMČKI

Ravno sem pospravljajal nočno omarico. Bliža se novo leto. Preletaval sem kuverte. V glavnem so vse modre. Take skratka, ki sem jih dobil v zadnjih nekaj mesecih. Še dosti zabavnega dela me čaka v prihajajočem letu. Več kot polovica teh modrih kuvert je od sodnika za prekrške. Ena je od zaslišanja iz policije in potem še dve iz carine. Carina Sežana, carina Murska Sobota. Morda je še kje kaka carina? Izvolite, tu sem. Sem mislil, da zdaj, ko smo v tej čudoviti Evropski uniji, carinikov sploh ni več. Pa so in oni seveda pošiljajo zahteve po denarju. Davčna, ali kdo že, jih pooblašča, da terjajo denar od mene. Žal, dragi moji cariniki, ga nimam. Davčna, tebi pa iz srca priporočam, da skušaš do mojega neobstoječega denarja



Tjaša Žurga-Zabkar

pri še preko kakega drugega društva. Kaj ko bi mi pisalo na primer društvo gobarjev in zaračunalo globo 300 €? Zakaj?! Kar tako, samo da bo. Eh, moji dacarji, nimate stila. Drugo tovrstno zanimivo pismo je od sodnika za prekrške. Uklonilni zapor. Če v 15-ih dneh ne plačam, me čaka uklonilni zapor in če v 15-ih dneh ne plačam 1500€, moram za mesec dni v zapor, ob čemer dolg ostane. Zanimivo, po šestih mesecih rekonvalescence v komuni bom šel za mesec dni v zapor, da se aklimatiziram in pripravim na življenje zunaj. Ne smem pa pozabiti omeniti navadnih, obvestilnih pisem, ki ne strašijo in ne grozijo.

Taubi

Z.G.U.B.A., HUMORESKA 8. DEL

08
KRALJI
ULICE

Moje upornišтво ni ostalo neopaženo niti pri problematičnih sošolcih, saj sem kar naenkrat postal popularen v njihovih krogih. Lahko sem izbral kariero. Lahko sem ustrašoval »luzerje«, lahko bi »dila« prepovedane substance ali pa se izpopolnil v vamljanju. Ker sem se dobro zavedal svojih sposobnosti, sem vedel, da bi v prvem primeru dobil batine od luzerjev. V drugem bi verjetno izgubil zalogo drog, v tretjem pa bi se obiral toliko časa, da bi prej prišli lastniki, pa čeprav bi bili na daljšem dopustu. Na mojo žalost tretja skupina nikakor ni hotela odnehati in je postajala vedno bolj nasilna v svojih prizadevanjih, naj se jim pridružim. Ker pa imam zelo nizek prag bolečine, saj ne prenesem niti rahle klofute, sem se jim pač pridružil. Tako smo se najprej odpravili na parkirišče enega od

megacentrov. Naloga: odpeljati rdečega mercedesa. Problem: orodje. Zaradi živčnosti se mi je ves čas uspelo spotikati. Ko so moji pajdaši videli moj poizkus vloma, so mi raje pokazali, kako se to dela. Eden je prijel za orodje. Ker pa niso bili ravno bistri in so pozabili, da mercedesi v 21. stoletju verjetno imajo alarm, je ta začel veselo peti, ko je orodje prišlo v stik z njim. Ni nam preostalo drugega kot teči. Kot sem že omenil, nisem bil v dobri formi, zato me je 60-letni varnostnik z lahkoto ujel. Potem je prišla na vrsto policija in ker sem bil mladoleten, so poklicali starše. Ko bi se le lahko nekako vdrl v zemljo!

Marko Nakrič

ŠTRAJKAČ ALI KRIČAČ

Rad bi stavkal. Rad bi štrajkal. OK. Vse lepo in prav. Z zakonom mi je to dovoljeno in lahko naredim celo ličen plakat, s katerim grem potem na cesto.

Do tu vse lepo in prav. Toda problem nastane pri vprašanju, proti komu in zakaj naj štrajkam.

O politiki ne vem veliko. Že kot otroka me je moj nono opozarjal, da je politika putana in potem me je še ata učil, da je politika kot kuga. Pred seboj vse ruši in podira. Zaradi vsega tega se že od otroštva izogibam politiki v čim širšem krogu. Naj se igra z njo, kdor se pač zna. Obrazi, ki jih vidim na plakatih ob volitvah, se mi zdijo itak vsi tako enaki in enakopravni. Čeprav ... te besede pri starših nisem smel nikoli izgovoriti. Mama je vedno pobesnela: »Kakšna enakopravnost! Poglej sosedov avto! Drugi sosed ima vikend! In mi?!« Seveda, tišina – odgovora ni bilo. Pa saj tišina vedno zaleže, mar ne? Naj ostane mamin prav. Torej, proti politiki ne morem štrajkat. Najprej pravijo, da kradejo levi in naslednji dan, da kradejo desni in potem, da kradejo oboji. Ja, in? Meni ne morejo nič ukrasti, ker nič nimam.

OK. Proti komu naj potem štrajkam? Proti gospodarstvenikom? In kdo so oni? Tisti, za katere sem delal, pa so me po mesecu dni odpustili (oziroma sem kar sam šel stran, ker mi niso plačali). Morda bi moral vsaj kdaj poslušati svojo mamo, ki je vedno imela prav: »Treba je vztrajati, ne pa takoj vreči puške v koruzo.«



Tjaša Žurga-Zabkar

»Hja, mati, in koliko časa bi moral za te ljudi delati zastoj, preden bi mi bilo dovoljeno obupati?« Pa saj so mi sami rekli, da denarja nimajo in le kje ali kako naj potem preverim, če to drži? Podatki so pač zaupni. Mediji? Vsi trdijo, da so mediji lažnivci. Sklep je torej tak, da tudi gospodarstveniki odpadejo kot možni kandidati za moj štrajk.

Na koncu mi ostane le še država. Toda ... država mi vendar daje socialno pomoč. 260 EUR na mesec. No, ni sicer za umreti, a tudi za preživeti ne. Odštejem 130 EUR za sobo in 17 EUR za bus ter še 20 EUR za telefon. Je, telefon luksuz?

Če iščeš službo, ne. Takoj mi postane jasno, da službe ni. Vsaj zame ne. Torej naj štrajkam proti državi? Raje ne, saj mi potem za kazen lahko vzame še socialno podporo.

No, končno! Na koncu sem prišel do zaključka, da ne bom štrajkač. Nimam proti komu štrajkat. Ker pa nekaj že moram biti, bom kričač. Ja, kričač Taubi za pravice Taubija.

Taubi

TATU ZGODBA

Ko mi je umrla mami, sem si v spomin na njene najljubše cvetlice dala vtetovirati lilije, in sicer dve v razcvetu in eno v popku. Prva je v spomin na mami, druga za očija, tista na popku pa je zame.

Rožica



09
KRALJI
ULICE

PROTESTNIŠKI SONET

AZRAEL, ČAS JE, VZDIGNI SABLJO BLEŠČEČO,
DO NAŠIH SOVRAGOV NOCOJ SE PRIPLAZI,
OB URI POLNOČNI, KO STRAŠNE PRIKAZNI
LETIJO PO ZRAKU IN SMRT IN NESREČO

FRFOTAJE NA ZEMLJO ZGRINJAJO SPEČO;
UPORNI DUH, PRIDI ŽE IN JIH PORAZI,
HUDO JE, V TEJ NAŠI DEŽELI GOMAZI
IN LEZE VSE POLNO BARAB IN IZMEČKOV,

TAJKUNOV, GOLJUFOV IN RDEČIH PEKLENŠČKOV;
LEJ, TI NAS ŽE LETA PEHAJO V POGUBO,
EH, NAŠI DRŽAVI ZDAJ TEŠEJO TRUGO,

RABLJI, SLOVENSKEMU LJUDSTVU KOPLJEJO ROVI!
JEZIK IZDRI JIM, Z NJIM LAŽI IN ZVIJAČE,
UDE JIM STRI IN V PEKEL STRESI MED KAČE!

MATEJ KREVS

SMO, KAR SMO

NE LAŽEM,
LE VSEGA NE POVEM,
ALI PA MOLČIM,
NAJBOLJE JE, DA TAKO STORIM.
NE PRETIRAVAM,
TEGA NE MARAM,
PREVEČ JE OČITNO
IN IZ TRTE ZVITO.
IN PRETVARJAM SE TUDI NE,
ENKRAT VSE POKAŽE SE.
PREVEČ ENERGIJE GRE ZA IZGOVORE,
KAR GROZA ME JE.
PA SPRENEVEDANJE?
NE SPLAČA SE,
KMALU SE UGOTOVI,
KAJ ZARES DRŽI.
BODIMO TO, KAR SMO,
TAKE NAS POZNAJO
IN TAKE,
TOČNO TAKE RADI IMAJO.

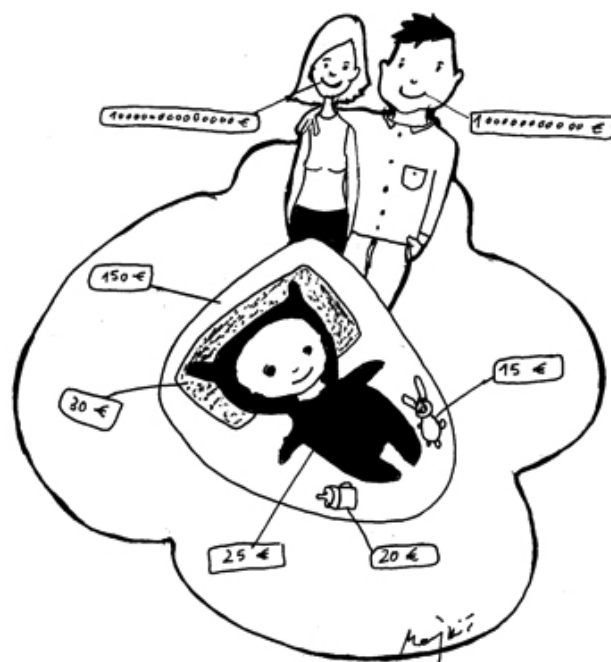
WIWIANA RODRIGUEZ

ZGODOVINA CERKVE NAS BRIDKO UČI, KAM PELJE PRIVATIZACIJA DUHOVNOSTI.

JURIJ KUNAVER

NAJPREJ ŠTALCA, POL PA KRAVCA

Čez 3 leta bom dopolnila 30 let. Večkrat so name leteli očitki, nekateri med njimi prav zoprni, navezujejo pa se na to, da je skrajni čas, ko naj bi pomislila na potomstvo. Moje mnenje o tem je izoblikovano, pa vendar se mi zdi tema o puncah, ki imajo otroke ob neprimernih pogojih, zanimiva za izpostavitve. Upoštevač pogovore z ginekologi, izkušnje ljudi, ki jih poznam, ali forume, ki jih dnevno obišče 2000 ljudi, ter debate, še vedno mislim, da nismo dovolj napredni. Pri tem želim biti bolj natančna, zato se bom osredotočila na sedanji čas, to pa je čas krize. Še vedno sem presenečena nad dejstvom, da ljudem manjka zdravega razuma in odgovornosti. Še vedno se namreč v precejšnjem številu najdejo dekleta, ki nimajo zaključene izobrazbe ali te celo sploh nimajo, nimajo službe ali pa imajo le tako za 540 EUR, nimajo stanovanja in urejenega bivališča ali celo nimajo partnerja. Še vedno obstajajo takšni primeri. Ko taka dekleta ugotovijo, da so noseče, so njihova najbolj pogosta razmišljanja, kako veselje bo z majhnimi oblekicami, kako bodo poglobile svojo vezo s fantom, kako se bodo lahko zanesle na državo z dodatki s strani le-te, kako bodo uživale ob izbiranju imen, končno jih bo nekdo klical »mami«, veliko se bodo igrale, več bodo kuhale, nekatere samorastnice med njimi pa bodo končno imele »družino«. To je navsezadnje usoda in zdaj je ravno pravi čas (čeprav imajo komaj 21 let). Končno bodo namreč imele nekoga, ki jih bo imel brezpogojno rad. Ta članek namenjam predvsem mladim, to je dijakom in študentom, ki na svoj način podpirajo ta časopis, in sicer v upanju, da jim morda dajem dober nasvet. Za vsa ta dekleta in fante, ki jih jaz poznam ali s katerimi sem govorila, se je čez čas izkazalo, da so svojo odločitev (po prezgodnjem starševstvu) močno obžalovali. Da pa ne pozabimo; ciljам na skupine, ki po mojem mnenju ne izpolnjujejo pogojev za »imeti otroka«. Časi, ko so rojevale 20-letnice, so ostali daleč v šestdesetih letih. Takrat je bil tudi način življenja drugačen. To je prvo, kar se mi zdi pomembno. Danes pa se je svet spremenil do te mere, da imajo celo ljudje z odraslimi otroci težave, saj se njihovi nasledniki ne morejo zaposliti ali si ustvariti kariere, če pa že, potem so delavniki skrajno neprijazni. Mislim, da je pri vsem tem najbolj bistveno zavedanje, da otrok ni igrača. To ni stvar, ki ne bi vplivala na čisto nič. V resnici vam bo otrok popolnoma spremenil življenje. Včasih je obstajal neke vrste rek ali ljudska modrost: ko imaš otroke, je zabave konec. To ni daleč od resnice, saj otrok prinese s sabo tudi veliko odgovornost. Z vsakim letom pomeni večji strošek. Sploh pa se nikoli nihče ne vpraša: Kaj lahko jaz naučim otroka? Ste dovolj dozoreli in občutite vsaj košček modrosti tega sveta? Mar privoščite svojemu otroku, da bo postal reven? Če že ne moti vas, mar ste lahko prepričani, da to ne bo njegova travma? Se zavedate, da vam ob res hudem pomanjkanju CSD lahko otroka vzame in ga izgubite? Ste prepričani, da lahko v skrajni sili računate na starše? Na koncu smo namreč vselej odvisni od samih sebe. Boste živeli pri starših do smrti? Ko pride otrok, bo denarja pol manj, on pa bo ostal z vami za vedno. Resnično mislite, da poznate fanta/očeta otroka, pa čeprav so minili samo štirje letni časi? Privoščite nekemu bitju, da je brez očeta in vi posledično brez konkretne dodatne podpore? Preživitve komaj zadoščajo za hrano. Mislite, da boste šolo (kljub otroku) dokončali? Prvih 15 let sigurno ne. Mislite, da je otrok nekaj, kar pripada samo vam? Otrok je loterija genov in glede na to, da ste sami (še) mladi in neodrasli, čudežev ne gre pričakovati. Otrok je prav lahko kopija genov mame, ki jo tako sovražite. Prvih 10 let so otroci res bolj otroci, potem pa je vse odvisno od vzgoje, determiniranosti,



Damjan Majkic

genov in okolja. Glede na to, da na te pogoje ne vplivate (ali pa vsaj bolj malo), vas lahko opravičeno razočara. Res mislite, da boste še vedno žurali? Poznam preveč primerov, ko je odločitvi ZA otroka botrovala neodgovornost. Otrok ni na svetu zato, da postane breme ali povzroči obup in nezadovoljstvo. Odločitev za rojstvo morajo podpirati in dovoljevati zanesljive finance, urejeni bivalni pogoji, zanesljiv partner in zanesljivi dohodki. Prav tako pa morajo to dopolnjevati osebna dozorelost, primerna starost, pripravljenost na žrtvovanje in navsezadnje ogromna želja po vzgoji novega človeka. Pripravljenost na drugačno, pestro življenje, ki ni nikoli več isto - mladostno in neodgovorno. Mladost je namenjena temu, da se izoblikujemo. Splav ni po neumnosti zakonit in ga seveda podpiram. Če upoštevamo zdajšnjo krizo, namreč lahko ugotovimo, da se celo ljudje, ki so primerni za ustvarjanje družine, ne odločajo v tej smeri, saj je prihodnost preveč nesigurna. Težko je celo ljudem, ki imajo otroke, za katere so se odločili pred krizo, potem pa so čez noč izgubili vse. Vaša naloga, dragi mladostniki, je, da raziskujete spolnost, saj je to navsezadnje čas razcveta, da redno uporabljate zaščito in da prakticirate varne spolne odnose. Ter seveda, da skušate ustvariti pogoje za dobro in redno službo, da osvojite izobrazbo, da odrastete v zrele in odgovorne ljudi. Če se boste v tem času dovolj »znoreli«, izkusili, preizkusili, okušali in odkrivali življenje, boste sčasoma odrasli in postali umirjeni ali po vaše »zdolgočaseni«. Takrat vam tudi otrok ne bo breme in pripravljeni boste prevzeti vajeti, postati nekomu »angel varuh«. Veliko bolj boste pripravljeni nanj in zato pozorni pri vzgoji, saj boste črpali iz lastnih naukov. Partnerja boste bolj modro izbrali, saj kar vam je všeč pri 19-ih, vam ne bo nujno všeč, ko boste odrasli. Danes se pač večja število ločenih zakonov, mater samohranilk, več je skakanja čez plot, družinskega nasilja, samorastnikov, a o tem kdaj drugič. V življenju se tako ali tako ne prestando učimo. Za začetek osvojite lekcijo številka 1, ta pa se glasi - najprej štalca pol pa kravca!

Maja Klemenčič

ANGAŽIRANA ANTROPOLOGIJA

Na tem mestu bomo tokrat poročali o delovanju Društva Nigerijcev v Sloveniji. Zgodba se bo navezovala na nastanek društva ter povzetek intervjuja s predsednikom Fredom Udumo in sodelavko, etnologinjo in kulturno antropologinjo Ajdo Kranjc. V naslednjih številkah pa bomo poročali o aktualnem dogajanju in aktivnostih društva ter predstavljali mnenja, zgodbe in sporočila drugih članov in sodelavcev, združenih v skupnem prizadevanju za ustvarjalno in zadovoljujoče sožitje vseh ljudi v tem času in prostoru.

DRUŠTVO NIGERIJECEV V SLOVENIJI

je bilo formalno ustanovljeno leta 2005 (pred tem je obstajala le neformalna zveza Nigerijcev, ki so se znašli v Sloveniji), z namenom promoviranja nigerijske kulture in ljudi ter njihovega načina življenja, pomoči Nigerijcem in drugim Afričanom pri vključevanju v slovensko družbo, prispevka k prepoznavnosti nigerijske in afriške skupnosti v Sloveniji in spodbujanja tolerance v primerih kršenja določenih človekovih pravic, kot mi je v intervjuju zaupal predsednik društva Fred Uduma. Sam sem prišel v stik z njimi preko kolegice s faksa, antropologinje Ajde, ki je bila poročena z Nigerijcem (s katerim imata tudi štiriletnega sina) in je tako postala del skupnosti. Ajda me je spodbudila, da se priključim v dveletni projekt učenja slovenskega jezika in kulture ter vključevanja v sodobno slovensko družbo, ki od decembra 2012 poteka v organizaciji društva. Dobivamo se ob sredah v Hostlu Celica, kjer so nam prijazno ponudili prostor v Galeriji (kadar ni zasedena). Na ustvarjalen in igriv način skušamo »študente« seznanimi s konkretno uporabo slovenščine v konkretnih situacijah iz vsakdanjega življenja, kot so nakupovanje v trgovini, ob slovenskem kulturnem prazniku, na razgovoru za službo ipd. Med »študenti« so tudi pripadniki drugih deprivilegiranih skupin in etničnih manjšin, denimo iz Turčije, Rusije, Pakistana itd. Moj prispevek je vpeljevanje določenih pristopov in tehnik v maniri Gledališča zatiranih, ki prav tako preizkuša možnosti spremembe (na bolje) v vsakokratni družbeni realnosti. Pomemben del dveletnega projekta je tudi obiskovanje drugih evropskih dežel, npr. v marcu gre skupina »študentov« v spremstvu enega »trenerja« na tridnevni obisk na Malto, v načrtu pa so tudi druge destinacije. Do sedaj se je, kot mi je zaupala kolegica Ajda, vse bolj ali manj dogajalo na način druženja (pikniki, druženje ob nogometu, praznovanje novega leta). Predsednik Fred pa dodaja, da društvo vsako leto



foto: arhiv društvo Nigerijci



foto: arhiv društvo Nigerijci

organizira nogometni turnir miru in enotnosti, z namenom druženja pripadnikov različnih okolij, ras in kultur, saj na ta način promovirajo raznolikost in enakopravnost v Evropi, brez rasizma. »Organizirali smo tudi okroglo mizo z diskusijo, ki je temeljila na raziskavi o tem, kaj si Slovenci mislijo o Afričanih v slovenski skupnosti,« pravi Fred. »Delali smo tudi z učenci osnovnih in srednjih šol in jim tako predstavili nigerijsko in afriško kulturo. Občasno organiziramo nigerijski kulturni večer, na Radiu Študent pa imamo vsako drugo nedeljo oddajo, v kateri promoviramo Nigerijo in Afriko na splošno, ob tem pa prinašamo podobe Afrike in njena sporočila,« še pove predsednik društva. Društvo Nigerijcev v Sloveniji sodeluje tudi z Afriškim centrom v Sloveniji, Inštitutom za afriške študije ter Slogo in je včlanjeno v Evropsko mrežo proti rasizmu (European Network Against Racism - ENAR). So tudi soustanovitelji ENAR-a Slovenija. Kakih 40 članov, od tega okoli 15 aktivnih, se poleg dobivanja v Hostlu Celica redno srečuje še v sejni sobi društva Sloga na Metelkovi 6 ali pa preprosto v kakem baru, saj kot majhna in neprofitna organizacija zaenkrat nimajo svojih stalnih prostorov ali ustrezne pisarne. Kljub temu še naprej vztrajajo pri svoji viziji in poslanstvu: biti glas svojih članov in pomoč pri boljšem vključevanju v družbo. Želijo si tudi tesnejšega sodelovanja z drugimi organizacijami iz javnega in privatnega sektorja pri promociji Nigerije (»Good people - great nation«) in pa afriške kulture in ljudi nasploh.

»Želim, da bi redna sredina srečanja zaživela in se po končanem dveletnem projektu tudi nadaljevala,« je dodala skromna antropologinja Ajda Kranjc, saj je na vidiku še en projekt v zvezi z usposabljanjem prostovoljcev za delo oz. druženje z migranti. (nadaljevanje sledi ...)

Primož Časl

NEK AJ

cestnih

ALKOHOL, LE KDO BI TEBE LJUBIL?, 16. DEL

Recidiv je za alkoholika, ki to več noče biti, nekaj najhujšega, kar se mu lahko zgodi. Alkohol po dolgi zlorabi prinese zdravstvene težave. Zelo hudo je, ko izveš, da je nek znanec zaradi alkohola zapustil ta svet. V tistem trenutku se zaveš, da je lahko naslednji recidiv tudi tvoj zadnji. Obstajajo pa nekateri, za katere enostavno ni upanja, saj veš, da boš prej ali slej slišal za njegovo (njeno) zadnjo steklenico. Sam sem pri sebi spoznal, da moraš imeti željo reči ne alkoholu. Življenje prinaša težave in situacije, zaradi katerih najdeš izgovor, da se napiješ. Ali je to (kot v mojem primeru) smrt ljubljenе osebe ali izguba službe, stanovanja ... Obstajajo tudi ljudje, ki imajo urejeno življenje, ampak se zapijejo, ker pač v tem uživajo. Teh resnično ne razumem. Šo tudi ljudje, ki pijejo, ker se hočejo vključiti oziroma ne izstopati iz določene družbe. Take pomilujem, ker se uničujejo zaradi osamljenosti ali pričakovanja koristi od določene osebe, s katero pijejo. Kakršen koli že je razlog, da piješ, vsak pride do točke, ko mora izbrati pot, po kateri bo šel. Obstajata samo dve – če ti je življenje milo in bi bil rad srečen in uspešen, boš šel na zdravljenje. Vem, da zdravljenje v večini primerov ne pomaga, saj se nekateri kmalu spet vrnejo k steklenici. Da ostaneš trezen, sta potrebni ogromna moč in volja, da ne zaviješ v prvi bar. Konec druge poti se konča na pokopališču. Vem, kruto, ampak resnično.

Marko Nakrič

DOBA KOMUNIKACIJE

Big Joe se je močno potil, tresel in si z mastnimi, debelimi prsti na silo tlačil v usta že 42. hot dog, pri tem pa radovedno pogledoval proti suhemu Kitajcu na svoji levi. Resno se je spraševal, kam zbaše taka suha kreatura toliko jedade. Ostala sta sama, ostali so odpadali kot listje v jeseni in bruhali pri bližnjih drevesih. Udeležila sta se vsakoletnega turnirja v hitrostnem in količinskem prenašanju na Floridi. Precej televizijskih postaj je prenašalo tekmovanje in ljudi se je trlo, kajti hamburgerji so bili tisti dan brezplačni. »Dajmo, Joe, še, saj boš zmogel!« se je drla množica gledalcev, ki so v večini seveda navijali za njihovega »pravega Američana«. Toda začuda žilavi Kitajec ni zaostajal, celo v majhni prednosti je bil. Verjetno zato, ker je vedel: če zmaga, dobi za nagrado celoletno zalogo hamburgerjev, kar bi njegovi družini, ki je živel od socialne podpore in tiho stala ob robu gruč, prineslo veliko. Njemu, ženi in njunim osmim otrokom. Otroci so se tisti dan že pošteno okrepcali in misli ter pogledi so jim švigali na polne mize, obložene s tortami, ki so bile namenjene popoldanskemu obmetavanju z njimi, kar tako, za zabavo, ker je bilo pač tako početje običajno in tradicionalno za vsako leto. Pijača in vroč dan sta naredila svoje in vse se je zdelo popolno, dokler ni njihov nesojeni favorit zakričal: »Neee,« in s tolstim obrazom treščil naravnost na mizo. »Joe ne more več, pa toliko je treniral in se pripravljaval za to tekmovanje. Celo leto,« je zakričala njegova majhna in obilna žena ter prepo pogledovala nesramnega rumenokožca Juchena, ki je še kar nadaljeval s požrtijo, čeprav je bilo kristalno jasno, da Joe letos ne bo zmagal. Navijanje množice je za trenutek zamrlo in uradni sodnik je kar malce nejevoljno razglasil Kitajca za zmagovalca. Ta se zmage ni odkrito veselil, saj si tega ni upal pred vsemi temi Joejevimi navijači, pač pa se je samo skromno zahvalil in kot v transu odšel k svoji družini. V njem je kar vrelo od sreče in ponosa. Na drugem koncu sveta, v malce večji nigerijski vasi, polni bede, malarije, in sredi hudega pomanjkanja česar koli užitnega, se je celotna vas zbrala okoli poglavarjeve kolibe. Daleč naokoli je bil edini, ki je imel v lasti čudežno skatlo, imenovano televizor. Ta naprava mu je namreč dajala vse, kar je potreboval. Ugled, znanje, moč. Po nekakšni sili nesreče je ujel ravno prenos prireditve z bogate Floride in vsi so lahko spremljali že prej omenjeno tekmovanje v požiranju hot dogov. Med

njimi sta sedela vidno podhranjen moški in njegov sin Mugabe z močno napetim trebuhom. Zadnje, kar je ubogi fantič vtaknil v usta, je bilo že pred tednom dni, bila pa je nekakšna korenina, ki naj bi bila tudi užitna. »Ata, zakaj tako hitro in veliko jejo?« je fantič povprašal. Očeta je to vprašanje streslo in da bi nekako potolažil svojega sina, je odvrnil: »Veš, Mugabe, oni jedo samo enkrat na leto in zato je to tako.« V sebi pa je bil močno zmeden in pretresen, kajti tega enostavno ni razumel. Zdelo se mu je kot v sanjah. Bog ni pravičen. Boga ni. Močno so se mu cedile sline, kakor tudi vsem sotrpinom, ki so ta dan gledali oddajo. V njihovem okrožju je že šesti otrok v zadnjem tednu umrl od lakote ali bolezni. Tisti na drugem koncu sveta pa so se za krono vsega na koncu začeli obmetavati še s tortami, kar je sodu izbilo dno. »To je nemogoče,« so se zgražali lačni vaščani. Bili so tako šokirani, da so molče in sklonjenih glav zapuščali poglavarjev dom s »svetim gralom«. Celo ta je tisti trenutek sprevidel, da je za nekaj časa izgubil ugodnosti, ki mu jih je prinašala čudežna škatla. Nedolgo za tem so se v daljavi pokazali obrisi starega kamiona, ki je v zadnjih izdihljajih sopihal proti njihovi vasi. Vsi so vedeli, kaj to pomeni. Dobrodelna organizacija jim je namreč enkrat mesečno pripeljala nekaj vreč riža in že dolgo je tega, ko so se postavljali v vrsto s praznimi lonci, v želji, da bi vsak prejel pravičen delež. Najmočnejši fantje so se zagnali na kamion, sneli cerado in se divje stopili za vreče. Tisti prekleti dan je Mugabejev oče že drugič pomislil: »Na tem svetu ni boga in ni pravičnosti,« ter se ponovno odpravil v puščavo. Mogoče pa bo danes imel srečo in bo našel kaj za pod zob.

Robert Illovar

ZAHVALA

Rada sem pri Kraljih, ker so dobri ljudje in nam pomagajo pri različnih stvareh. Dobimo tudi hrano za muce in pse, tako da lahko nekaj časa lažje preživimo. Se pravi, naša družina kot tudi muce ter pes. Imam pa tudi veliko družbo pri likovnem in šiviljskem krožku ter na glasbeni delavnici, kjer je prav lepo in dobro. Največja zahvala gre Iztoku in Goranu, ki mi pomagata pisati prošnje za delo. Lep pozdrav,

Marija Sušteršič

OSAMLJENOST

Nihče me nikoli
po zdravju ne vpraša,
kje bom noč prespal
in v dežju vedril.
Kdo rane bo celil,
ko bom bežal,
kam bom v bolezn
svojo revo skril.

Zdravnik mi je predpisal
dobro hrano in svež zrak,
počitek in mirno kri,
je hudomušno dodal.
Pod mostom imam tega
na pretek,
le prepil mi bo živce zrahljal.

Volja je,
le pot se mi izmika,
priznam, pomagati si ne znam.
Odštevam dneve, ure in minute,
da srečam nekoga,
da ne bom več sam.

Katarina Kalaba

ANEKDOTE IZ PRODAJE

TAKOJŠNJE OKREVANJE

Ravno sem po 10-ih dneh prišel iz
bolnišnice in si s tremi evri, kolikor
sem premogel, kupil Kralje. Pri
čakanju na zeleno luč na semaforju
na Gosposvetski, točno nasproti
luteranske cerkve, mi je gospod, ne le
brez problema, temveč prav z veseljem
podaril evro in pol. »Gospod, nekaj ste
izgubili,« se je oglasila gospa za nama.
Pri seganju v žep in iskanju kovancev,
ki mi ju je namenil, mu je na tla padel
bankovec za 5 evrov. Gospod ga je
pobral in mi poklonil še tega, rekoč:
»Tega bi tako ali tako izgubil.« No, v 10-
ih minutah sem, rečeno s prispodobno,
prodal vseh šest časopisov, obenem so
mi pa še vsi ostali za najprej. Res hvala!

Simon Lapajne

PRODAJA OB OPRAVKIH

Na KU sem dobil v zamenjo za svoje
tekste tri avtorske izvode. Hitel sem na
CSD urejat svoje zadeve in v pogovoru s
socialnim delavcem mi je le-ta omenil,
da mora kupiti nov izvod, da bi prebral
moj članek. Iz torbe sem vzel en izvod
in mu ga dal (nisem ga imel namen
prodati), toda ko je on vzel v roke
denarnico, sem bil seveda modro tiho.
Kdo pa bi se danes še branil denarja?
Hvaležno sem sprejel plačilo – no, bilo
je ravno za cigarete. Leon, hvala.

Taubi

ANŽETOVA DOBROTA

V soboto okoli 12ih sem se odločil
malce spremeniti lokacijo prodaje
in se odpravil pred Hofer v smeri
Vrhovcev. Ura se je bližala tretji, zato
sem se namenil časopis ponuditi
zadnjim petim kupcem, ki so še bili
pred trgovino in počasi oditi domov.
Takrat je do mene prišel mlajši fant,
kakih enaindvajsetih, predstavil se
je za Anžeta. Ponudil sem mu Kralje,
njega pa je zanimalo predvsem, če
sem lačen. Nisem navajen ob prodaji
še beračiti, zato mi je bilo malce
neugodno. Kljub temu sem odvrnil,
da se jedače ne bom branil, saj je to
njegova dobra volja in res je prišel
iz trgovine z dvema francoskima
štručama, narezano salamo in pijačo.
Seveda mi je teknilo, to pa še ni bilo
vse. Moj dobrotnik me je namreč
premeril od nog od glave in me
povprašal, če morda potrebujem
kako obutev. Priznal sem, da so moje
superge v že res slabem stanju in da
načrtujem nakup novih, tla pa še
zbiram denar. Obljubil je, da bo on
poskrbel za to in se skušal
zasigurati, da bom počakal nanj kake
pol ure. Odvrnil sem, zakaj pa ne, in
res mi je prinesel čisto nove tenisne,
za nameček pa še kavbojke ter dva
evra. Kaj takega sploh nisem navajen
in nisem mogel verjeti, da se mi to
dogaja. Ponudil sem mu časopis, ki pa
ga nikakor ni želel vzeti. Pojasnil sem,
da bi se mu res rad oddolžil in da
bom užaljen, če ga ne vzame.
Naposled je to le storil in zapletla sva
se v krajši pogovor. Anže, če beres
tole, se ti želim najlepše zahvaliti za
vse, kar si storil zame.

Beno

KO NE PRIČAKUJEŠ

Zgodi se mi, da Kralje od mene kupi
nekdo, od katerega tega res ne bi
pričakoval. Sem spadajo poslovneži,
ženske v usnju in krznu, že na
pogled nevarni ljudje, pa otroci ...
Tako nekega dne prodajam, ko
mimo pride ženska, ki je imela na
sebi več krzna kot trop volkov.
Zavohal sem jo že na daleč, saj je
hodila dobesedno v meglici
parfuma. Ustavila se je pri meni in
vprašala, koliko stane revija. Od
osuplosti sem lahko zajecjal le:
»Evro.« Nekaj časa je trajalo, da je iz
tiste ogromne, s krznom ozaljšane
torbice izbrskala denarnico in mi
dala 5 € z besedami: »Je že v redu,«
ter z elegantnim korakom odbrzela
naprej po svoji poti. Čudeži se
dogajajo, očitno tudi meni!

Marko Nakrič

PRODAJA, KI TEČE KAR SAMA OD SEBE

Prodajal sem Kralje in obetala se mi
je že zaključena kupčija. Potem ko
je gospa iz Murske Sobote prejela
izvod časopisa, je od mene, logično,
terjala vračilo drobža. Žal ga tokrat
nisem imel pri sebi niti za evro, zato
sem odvrnil, da tega žal nimam.
Poklapano sem že hotel pospraviti
izvod, ko me je njen bliskovit
matematičen izračun rešil tega, da
bi se za »izvršen posel« obrisal pod
nosom. Prej mi je namreč za izvod
izročila bankovec za 5 €, potem pa se
je (v moje veliko navdušenje) hipoma
odločila, da za preostanek pač kupi
še 4 izvode. Te bo, ko pride domov,
podarila nekaterim svojim znankam,
mi je še slovesno naznanila, saj
Kraljev na njihovem koncu ni moč
dobiti. Več kot očitno se je posel
sklenil kar sam od sebe. Kazalo je, da
bo to eden mojih srečnih dni.

Polde



foto: osebni arhiv

Športni Kralji ulice:

VALENTINOVO SMUČANJE KRALJEV ULICE V KRANJSKI GORI

014
KRALJI
ULICE

V želji, da šport postane stalnica v našem življenju, pot do zdravja, družabnosti in stika z naravo, smo se odločili in organizirali enodnevni smučarski izlet. Kraljevski. Splošni cilj je bil omogočiti spodbujanje športa, zdravega življenja in druženja za utrjevanje pozitivnega odnosa do sebe, smotrno izkoriščanje prostega časa, razvijanje osebnih



foto: Monika Cerar

interesov in ciljev udeležencev. Posebej smo se namenili obnoviti osnove smučarskega znanja, pravila varnosti na smučišču in se seveda kar se da dobro nasmučati. Kralji ulice so se v velikem številu odzvali na pobudo in tako se je začela akcija. Na začetku januarja letos so bile razposlane prošnje za donacije ali sponzorstva za rabljeno smučarsko opremo za potrebe društva Kralji ulice. Odziv je bil velik in pozitiven, zato smo z akcijo zbiranja smučarske opreme končali že sredi januarja. Glavna sponzorja sta bila Združenje slovenskih žičničarjev in RTC Kranjska Gora z donacijo smučarskih kart, plačilom malice in izposojno smučarske opreme. Nato je sledil izbor kandidatov za izlet. Kriterij izbora je bilo obvezno predznanje smučanja, prijave pa so se zbirale na Kraljih pod geslom »Kdor prej pride, prej melje«. Izbrani so se najprej udeležili teoretičnega dela - delavnice smučanja, ki je vključevala antropološke meritve, zgodovino smučanja, 10 FIS pravil in seznanjanje z osnovami smučarske opreme. Končno smo le pričakali dan odhoda. Na valentinovo se nas je zbralo devetnajst Kraljev, ki smo se odpravili v Kranjsko Goro. Z dvema kombijema in osebnim vozilom smo se odpeljali dnevu naproti. Vzdušje na poti je bilo hrupno, veselo, polno pričakovanj. V Kranjski Gori so nas prijazno pričakali

gospa K. Gomboc (iz TRC Kranjska Gora) in novinarji (POP TV-ja in Dnevnika). Smučarski servis nam je pomagal pri izboru in nastavitvah opreme in smučanje se je lahko začelo. Sprva je bila pri nekaterih prisotna nervoza, pri drugih trema, pri vseh pa navdušenje nad belo strmino. Sredi dneva smo si vzeli odmor za malico, pogreli smo se z enolončnico, čajem in krofom. Pogovor o prvem delu izleta je stekel sam od sebe, izmenjali smo si mnenja in občutke. Z vami bi rad podelil preizkušeno modrost: *Življenje je del nas v dihanju, gibanju in mišljenju. Spremlja nas kot pot. Moje videnje te poti je predvsem zdravje in občutek vrednot, sreče in dostojanstva vsakega posameznika. V času in prostoru, v*



foto: Monika Cerar

katerem živimo, postaja šport nedostopen širši družbi. Ljudje postajamo vedno bolj odtujeni. Ali kot zapišeta avtorja Mojca Doupona in (žal pokojni) Krešimir Petrovič, profesorja sociologije športa v svoji knjigi: »Če vsaka dobljena bitka pomeni rešitev vsaj za enega človeka, je to prava pot za rešitev vseh, ne zgolj zasvojenih, kot tudi nas samih.« Zato se je vedno bolj vredno vprašati, kaj lahko naredimo za sebe in družbo.

V popoldanskem delu dneva so se nekateri odločili za sankanje, sprehod ali počitek. Smučanje je potekalo varno in brez poškodb. Ob štirih popoldne smo se odpravili nazaj proti Ljubljani, vzdušje je bilo sproščeno, bili smo sicer utrujeni, ampak hkrati polni pozitivnih vtisov. Izjave udeleženk in udeležencev:

Sale: To je tako, kot če enkrat znaš plavat, saj te z lahkoto vržejo v vodo ...

Danilo: 22 let nisem bil na smučkah, carwing smučk pa še probal nisem ...

Andrej: Po dveh vožnjah že noge bolijo ... če pa nisem smučal že 20 let ...



foto: Monika Cerar

Tatjana: To je moje najlepše darilo za letošnji rojstni dan, kaj takšnega se mi še ni zgodilo ...

Bojan: Hudo dobro se imam, uživam ... Uspešna izkušnja s prvega smučarskega izleta Kraljev ulice nas navdaja z optimizmom in seveda se že sprašujemo, kako naprej. Ambicija tega projekta je organizacija različnih športnih vsebin, morda v prihodnosti celo smučarska tekma, vabilo ljudi iz različnih krajev Slovenije in tujine - npr. mednarodna smučarska tekma v veleslalomu za brezdomce.

Naj se na koncu zahvalimo vsem sodelujočim za pomoč in podporo pri izvedbi projekta. Želimo si še več podobnih, ki pomenijo pobeg iz vsakdana in doživetje nečesa novega, predvsem pa izkušnjo o lastni biti, vrednosti in dostojanstvu. Hvala torej:

- vsem, ki so podarili smučarsko opremo,
- združenju slovenskih žičničarjev, g. D. Božičniku, g. D. Breclju za pomoč pri iskanju ustreznega smučišča, izposoji smučarske opreme, financiranju kart in malice,
- RTC (Rekreacijsko-turističnemu centru) Kranjska Gora, ge. K. Gomboc za donacijo smučarskih kart ter malice,
- SKI servisu Kranjska Gora za izposojno smučarske opreme.

Jože Drol



OCENA GLEDALIŠKE PREDSTAVE ODPISANIH - POETIČNI MANIFEST: KABARE MOČI

V torek, 19. 2. 2013, je v Kreatoriju DIC v Ljubljani potekala premiera najnovejše predstave gledališkega kolektiva Odpisani z naslovom »Poetični manifest: Kabare moči«. Poleg starih, stalnih in že dobro preizkušenih gledaliških zvezd Odpisanih Andreja, Barbare, Boštjana, Kristine, Marka in Primoža so v Kabareju moči nastopili še debitantka Hana ter novince Aljaž in Taubi, ki je pred leti že nastopal v gledališki skupini Kraljev ulice, takrat imenovani Pluribus unum. Predstava je v nekaterih pogledih pomenila nekaj novega in še nevidenega za Odpisane. Za razliko od večine prejšnjih gledaliških

predstav Odpisanih je imela veliko manj poudarka na komičnih elementih, skratka, bila je nekoliko bolj temna in »globoka«. A ne v celoti, saj je na sredi predstave žarel daljši sončni solo plesni vložek, kakršnega pri Odpisanih še



foto: Rok Fibernik



Kristina Debenjak

nismo videli. Še ena posebnost predstave je bilo prepletanje drugih gledaliških prvin s poezijo, v večini izpod peres naših nastopajočih in članov Kraljev ulice. Vse skupaj je potekalo ob Žigovem kreativnem in interaktivnem lučkanju. Po predstavi pa sta nas v lahkotnejše registre razpoloženja odpeljala Nina in Marko, par stand up komedijantov, ki smo ju videli že pred uprizoritvami prejšnje predstave Odpisanih z naslovom »Čakalnica«. Predstava se je vsebinsko, tako kot nakazuje njen naslov, ukvarjala s temo moči, predvsem v medosebnih odnosih. Več prizorov je prikazovalo uporabo moči med ljudmi, večinoma za namene tlačenja in zlorabljanja, vendar tudi osvoboditve in afirmacije življenja. Najbolj trpek del predstave je verjetno tisti, v katerem vsi nastopajoči uporabijo svojo moč za izčrpavanje in kar zaslužnjevanje ženskega lika, ki vsakemu predstavlja nekaj drugega: mamo, prijateljico, uslužbenko, ženo ... Skratka, bila je močna predstava. Žal nam bo, če bo to res edina uprizoritev ... želimo si ponovitve, da bi jo lahko videl še širši krog gledalcev.

Bojan Dekleva



Kristina Debenjak

SVETOVALNICA DRUŠTVA ZA ZAŠČITO ŽIVALI LJUBLJANA PRI KRALJIH ULICE

»Pes ne dovoli, da ga postrizemo.« Tako se je glasila ena prvih zagat, za katero smo iskali rešitve na februarški svetovalnici Društva za zaščito živali Ljubljana pri Kraljih ulice. Prostovoljci društva se večkrat zapeljemo na Pražakovo s prtljažnikom, polnim hrane in opreme za živali. Tokrat smo se oglasili opremljeni tudi z nasveti. Nekega februarskega popoldneva smo tako tri prostovoljke društva izmenjevale mnenja in izkušnje z ostalimi obiskovalci Dnevnega centra Kralji ulice. Skupaj smo pregledali potne liste psov in preverili, katera cepljenja ljubljencev so predvidena v prihodnje in zakaj, pojasnili, katere so zdravstvene, vedenjske in druge prednosti sterilizacije oz. kastracije, razložili, kakšna hrana je primerna za mačke in kakšna za pse, in se na koncu zaklepetali o invazivnih živalskih vrstah pri nas. Seveda ni šlo brez odpiranja zgodovine o zanemarjanju in mučenju živali, pa tudi brez smeha ob pripovedih o domačih živalskih prigodah ne. Razveselila nas je radovednost uporabnikov in prav tako njihova prizadevanja, da tudi svojim živalskim sopotnikom privoščijo

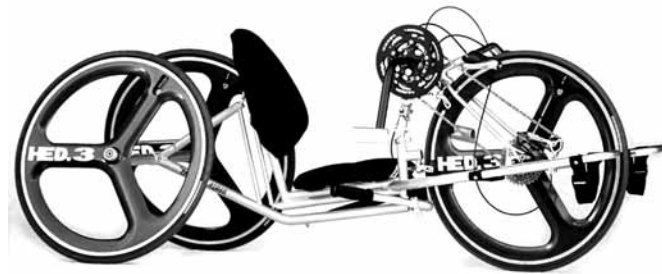
najboljše možno življenje. Tudi v prihodnje bomo enkrat mesečno obiskali dnevni center in tistim, ki potrebujejo nasvet o negi in vzgoji svoje živali oziroma imajo vprašanje o zaščiti živali, namenili dve popoldanski uri. Kdo ve, o čem bo tekla beseda naslednjič. Morda pa nam le uspe postržiti in urediti tistega psa :-)

Nuša Miklavc (Društvo za zaščito živali Ljubljana)

Izjava udeleženke delavnice Marije Šušteršič:

Prišli so iz društva za zaščito živali in nam obrazložili, kako se skrbijo za živali. Meni se zdi, da so bili, kar se tiče skrbi za psa ali muco, zelo nadrobni in obširni pri razlagi. Bilo bi dobro, da ne bi prišli le enkrat, ampak vsaj dvakrat na mesec. Zdelo se mi je zelo dobro, saj so nam vse zelo lepo razložili.

NA KOLESARSKI POTEPI S KOLESOM NA ROČNI POGON



016
KRALJI
ULICE

S kolesom na ročni pogon? Ja, prav ste prebrali, tudi z rokami je možno kolesariti. In na »normalnem« terenu dejansko parirati tudi klasičnim kolesarjem. Razdalje do 100 km niso noben problem. Prav mogoče je, da še nikoli niste videli ročnega kolesarja, saj nas v Sloveniji res ni veliko. Kakšnih trideset bi nas pa verjetno našli ... In vmes se najdemo tudi hodeči, ki kolesarimo z rokami zaradi užitka. Je pa tudi odlična alternativa za vse, ki imate takšne ali drugačne težave s spodnjimi okončinami in ne morete kolesariti, pa bi si to vseeno želeli.



Ležeči HandBike z vodoravno in pokončno pozicijo

1. del ... Kaj je to ročno kolo?

Ročno kolesarjenje se je razvilo v osemdesetih letih prejšnjega stoletja in prihaja izpod peres razvijalcev alternativnih vozil na človeški pogon (HPV - Human Powered Vehicle). Primerno je za vse, ki ne morete poganjati z nogami (amputacija, paraplegija, tetraplegija), kakor tudi za tiste, ki bi zgolj želeli dodatno ojačati gornji del telesa. Ročno kolo je namreč dober pripomoček za aerobno vadbo, ki intenzivno vključuje trup in roke. Kot je pred kratkim zapisala novopečena ročna kolesarka Ivana: »Ko je človek na invalidskem vozičku, je kar malce problem početi kar koli 'aerobnega'. Če človek lahko teče, se lahko dobro prediha in se spoti, kar je z vozičkom neizvedljivo, saj vendar sedi in si bolj kot ne v mirovanju, kljub temu da roke delajo. Zadovoljno razglašam, da je ta problem povsem eliminiran, ko se usedeš na handbike in oddirjaš. Spotiš se, pa kako! Eureka!!!« Ročno kolo kot športni pripomoček je za razliko od specializiranih invalidskih vozičkov primerno skoraj za vsakogar - je izredno dostopen šport in ni namenjen zgolj tekmovanju, ampak tudi rekreacijskemu kolesarjenju. Ročna kolesa so bila prvič udeležena na paraolimpijskih igrah leta 2004 in njihova popularnost

strmo narašča. Kolo na ročni pogon vzpostavlja most med invalidi in drugimi športniki, ker jim omogoča, da se lahko pridružijo prijateljem na kolesarskih potepih ali skupnemu družinskemu kolesarjenju. Treba je poudariti, da ročno kolo ni invalidski voziček in eno z drugim ni povsem primerljivo. Je tako, kot bi primerjali tek in kolesarjenje. Z ročnim kolesom je možno dosegati višje hitrosti, predvsem zaradi bolj aerodinamične konstrukcije in prilagodljivih prestavnih razmerij. Hkrati pa omogočajo veliko več prilagoditev potrebam kolesarja in odprejo svet kolesarjenja skoraj vsem stopnjam invalidnosti. Medtem ko so dirkalni vozički namenjeni zgolj dirkanju, pa namembnost ročnega kolesa ni tako ozko usmerjena. Lahko se odločite za enega in z njim kolesarite po lokalnih poteh, greste na kakšno daljše potepanje ali se prijavite na tekmovanje. Obstajajo celo MTB različice ročnih koles, namenjene brezpotjem.

Različice ročnih koles

- Pokončno ročno kolo (Upright Handcycle) je namenjeno tistim, ki želijo zgolj razgibavanje ali rekreacijo in so novinci v svetu ročnega pogona. Obstajajo tudi v obliki priklopa za obstoječ invalidski voziček (Adaptive Bike). Niso pa namenjena večjim razdaljam in zaradi visokega težišča niso primerna za hitrosti nad 25 km/h. Običajno imajo osne menjalnike z 8 prestavami in klasičen princip krmiljenja. Njihova prednost je zaradi višjega sedišča bolj preprosto sestopanje kot pri drugih oblikah ročnih koles.

- Ležeče ročno kolo obstaja v več različicah, in sicer se delijo glede na princip krmiljenja: krmiljenje s sprednjo vilico (Fork-Steer) in krmiljenje z nagibanjem telesa (Lean-to-Steer). Druga delitev pa se nanaša na položaj gornjega dela telesa: ležeči položaj je bolj aerodinamičen in omogoča poganjanje zgolj z rokami, pokončni (Trunk-Powered) položaj omogoča aktivacijo celotnega zgornjega dela telesa in s tem aktivira dodatne mišične skupine, ki sodelujejo pri poganjanju. Ležeča ročna kolesa uporabljajo standardno kolesarsko opremo in so običajno serijsko opremljena s 27-stopenjskim menjalnikom. Kolo s pokončno pozicijo kolesarja ima gonilke nameščene nizko in daleč naprej, kar omogoča kolesarju, da si pri poganjanju dodatno pomaga še s težo trupa in s tem na

gonilke prenese več moči in lahko kolesari hitreje ter dlje časa. Je pa zato treba imeti delujoče mišice v predelu pasu, kar zmanjša krog potencialnih uporabnikov. V ležeči poziciji je kolesar naslonjen na sedež - dejansko leži na kolesu in mišic v predelu pasu ne potrebuje. Gonilka je pozicionirana nekoliko višje in bližje kolesarju, da se lahko naslon sedeža uporablja kot podpora



Ivana na biciklu

foto: osebni arhiv

za večji potisk. Trup med poganjanjem miruje. Zaradi močno nagnjenega naslona je zračni upor izredno nizek in je ta oblika na dirkah najbolj zastopana. Gledano na princip krmiljenja je bolj razširjena različica krmiljenja s sprednjo vilico. Uporablja standardno obliko okvirja, kjer je prednja vilica ločena in se giblje neodvisno. Ta zgradba omogoča uporabo kolesa širši skupini invalidov. Večina teh koles ima prilagodljive nosilce nog, prilagodljiv naklon sedeža in možnost nastavitve pozicije gonilke. Različica ročnega kolesa, ki za krmiljenje uporablja nagib telesa, ima okvir sestavljen iz dveh delov. Prednje kolo se nagiba skupaj s sedežem. Tako kolesar zavija z nagibom celotnega telesa. Za obvladovanje takšnega načina krmiljenja je treba nekaj vaje, a je veliko kolesarjev, ki jim je ta princip bolj všeč, ker daje občutek lebdenja. Je pa ta izvedba bolj primerna za paraplegike z nižjo stopnjo invalidnosti. Dejansko ni nekih bistvenih prednosti oz. slabosti ene ali druge oblike krmiljenja. Gre bolj za želje in počutje kolesarja.

- Klečeče ročno kolo aktivira največ mišičnih skupin in si ga bomo ogledali v drugem delu članka o ročnih kolesih, kjer bom predstavil tudi nekaj ročnih kolesarjev in svoje osebne izkušnje na ročnem kolesu.

Peter Osterveršnik



foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

PRIHAJA EPIDEMIJA ...

monika.buhancic@kraljiulice.org

Slovenci se velikokrat radi zgledujemo po Nemčiji, Ameriki in še kakšni tuji državi. Nesporno imamo kompleks majhnosti, nerazvitosti in še česa. Žal se je pokazalo, da sledimo večjim in razvitejšim državam predvsem na tistih slabših področjih. Eno takih je epidemija »legalne zasvojenosti«, kot jo imenujejo Američani. Govora je o odvisnosti od predpisanih tablet na recept, ki ga povsem legalno prejmemo od svojega zdravnika (včasih celo od večih hkrati). V lanskem letu so denimo ameriški zdravniki izdali 35 milijonov receptov samo za zdravilo zoloft, ki je eno od popularnejših. Seznam zdravil, s katerimi se na začetku ljudje zdravijo (predvsem za bolečine in psihične težave), kasneje pa jih začnejo zlorabljati, je sramotno dolg. Nihče, prav nihče razen farmacevtskih družb, od tega, nima prav ničesar. Epidemija, ki se razrašča iz dneva v dan, je strahotna. Prizadela je že toliko ljudi, da bo pot nazaj skoraj nemogoča. V Kopru so tablete pravi trend. Nihče več ne govori o drogi in ne išče heroína, vsi sprašujejo samo po tabletah. So legalne in so sorazmerno poceni. Načini uživanja pa so različni. Na začetku skoraj praviloma vsi tablete zaužijejo oralno. Ker je treba na efekt čakati 12 in več minut, se kaj hitro zgodi, da začnejo uživalci tablete drobiti in njuhati skozi nos. Najhujša oblika pa je zagotovo, če se tablete uživa intravenozno - torej z iglo/injekcijo v žilo. Kar nekaj ljudi poznam, ki so na cesti in so zamenjali droge za tablete. Te osebe se spremenijo do te mere, da jih enostavno ne moreš več prepoznati. Njihovi možgani pričnejo vidno pešati, izgubijo zmožnost zbranosti, jasnih misli in razmišljanj, nemalokrat so agresivni in uničijo še zadnje sledi razumnega sprejemanja realnega stanja. Odvisnost od drog uživalca, tako kot zloraba alkohola, zagotovo potisne v zanikanje, toda napačno in prekomerno uživanje tablet človeku popolnoma zamegli pogled na dejstva in stežka bo uvidel, da ima težavo. V Združenih državah v zadnjih petih letih poteka nešteto raziskav, kako bi se izdaja receptov omejila, kako bi se uvedel splošni register izdaje receptov, tako da uživalec ne bi mogel k petim različnim zdravnikom po isti recept. Medtem ko nasprotna stran zatrjuje, da je v bodoče oboje precej lahko rešljivo, da so ogromen problem milijoni odvisnih, ki so se v zadnjem desetletju izcimili iz teh anomalij, je treba naglasiti, da je skoraj sleherni boj proti farmacevtskemu lobiju in gigantom že v naprej izgubljen. Le redkim uspe in le redki dosežejo kakršne koli rezultate v svojem boju za pravico. Tako država pravzaprav s svojim sistemom pomaga vzdrževati nove in nove odvisnike. Cele družine so žrtve tovrstne odvisnosti, saj tablete nimajo negativnega predznaka, kot ga imajo denimo prepovedane droge. »Kaj pa je lahko narobe s tabletami, saj mi jih je predpisal zdravnik in kupil sem jih v lekarni?« je običajen odziv ljudi. Prav pred dnevi so ujeli v zvezni državi Nevada dva uspešna in visoko cenjena doktorja, ki sta raznorazne tablete predpisovala kar vsevpred. Tako je FBI ugotovil, da sta denimo za prehlad predpisala močan antipsihotik ali pa recimo za otečeno oko, kjer je potrebno antibiotično mazilo, močno zdravilo, ki se ga sicer predpisuje shizofrenikom. Izdajala sta desetine receptov enemu pacientu, ki je nato vsak recept »vnovčil« v drugi lekarni, da bi se sled izgubila. Seveda je vsesplošna veselica trajala skoraj tri leta. Ko so zaskrbljeni občani in sorodniki opazili vrsto čakajočih na parking pred zdravstvenim domom, ki so nestrpno čakali na svoje recepte, se je pričel klobčič počasi, a zanesljivo odvijati. Glavna akterja sta bila dva doktorja, vpleteni pa so bili skoraj vsi zaposleni v



foto: MG

njuni ordinaciji, saj so tudi sestre nosile recepte na dogovorjeno mesto. Posredi so bili celi kupi denarja in vsak od njiju naj bi v žep pospravil nekaj sto tisoč dolarjev letno. Ljudje so bili šokirani, zvrstili so se manjši protesti, prah pa se je v nekaj dneh podel. In potem so odvisniki odhiteli v bližnja mesta k drugim nevestnim zdravnikom in krog se bo čez nekaj let spet sklenil. V roku nekaj mesecev bosta ovađena prišla pred sodnika, ponovno bo zavrelo med ljudmi, ki se bodo soočili s spomini in nemalokateri med njimi bo v tem času izgubil kakšnega člana družine zaradi predoziranja, v temeljih pa se ne bo spremenilo pravzaprav nič. In karavana bo šla dalje. Žal. Nemoteno in celo pod zaščito prebogatih in prepohlepnih posameznikov in proizvajalcev taistih tablet, ki jih nekateri še vedno imenujejo zdravila. Zdravilo je zdravilo samo in izključno takrat, ko se ga pravilno dozira, na pravilen način zaužije in ko ima dejansko zdravilne učinke, t.j. ko zdravi. Če pa neko zdravilo zlorabimo na tak ali drugačen način, nima smisla, da bi se imenovalo zdravilo. Prav tako ni zdravilo, če neko določeno stanje samo vzdržuje in ne zdravi ne razloga, ne posledic določene bolezni. Vsi, ki delujemo na področju sociale, se moramo začeti zavedati in se pripraviti, da se bomo kaj kmalu primorani spoprijeti s še eno vrsto odvisnosti, ki pa še zdaleč ni tako nedolžna, kot si mnogi (žal tudi strokovnjaki) predstavljajo. April je, ne glede na povedano, mesec vsega novega, dehtečega in cvetočega, zato poskušajte v njem zagledati kar koli od naštetega. Ne glede na vse težave moramo zaupati, da bo nekoč bolje. Nekoč je pred nami in nas čaka, le prispeti moramo do tam.

Vaša Biba

KRALJI ULICE IN MIROVNI INŠTITUT

018
KRALJI
ULICE

Kralji ulice: Kaj je funkcija Mirovnega inštituta?

Mirovni inštitut: Mirovni inštitut je nevladna organizacija, ki se ukvarja z raziskovalno dejavnostjo, pa tudi z različnimi drugimi dejavnostmi, kot so, denimo, zagovorništvo različnih ranljivih skupin, organizacija javnih dogodkov (npr. okroglih miz, konferenc, predavanj in podobno), izdajanje knjig in časopisov itn. Pomembna funkcija našega inštituta je tudi zavzemanje za varstvo človekovih pravic, za pravice manjšin, za odpravo različnih oblik diskriminacije in podobno.

Kako poteka raziskovalna dejavnost?

Inštitut je dejaven na področju družboslovja, humanistike, antropologije, prava ... in pripravlja raziskave na petih osnovnih področjih: politika v najširšem smislu, človekove pravice in manjšine, mediji, spol in kulturne politike. Raziskave pogosto izvajamo v sodelovanju z drugimi domačimi in tujimi organizacijami, sredstva za njih pa pridobivamo na javnih razpisih - lahko v Sloveniji ali v tujini, pogosto pa tudi na razpisih Evropske komisije.

Kakšni so zaključki raziskav?

Z izsledki raziskav je tako, da jih tisti, ki so objavili javni razpis za njihovo izvedbo, upoštevajo in tudi uporabljajo pri določenih izboljšavah družbenih razmer, žal pa se (pre)pogosto zgodi, da ti izsledki končajo za določen čas ali za vedno v predalih. Nekatera ministrstva, vladni uradi, občinski uradi ipd. o njih raje niti ne govorijo. Normalno bi bilo, da se vsako raziskavo ali analizo, ki se jo plača iz javnih sredstev, potem tudi da na voljo javnosti (npr. s publiciranjem v tiskani ali digitalni obliki) in to tudi počnemo, če nam seveda naročnik raziskave tega ne prepreči s kakšno »nerodno« določbo v pogodbi.

Bi omenili kakšno točno določeno raziskavo?

Primerov je seveda veliko, saj naš inštitut deluje že več kot dvajset let, če bi k temu prišteli tudi obdobje, ko inštitut še ni bil ustanovljen kot nevladna organizacija, ampak je obstajalo t. i. »mirovniško gibanje«, bi to bilo še nekaj let več. Lahko pa vendarle omenimo vsaj primer izbrisanih. S tem vprašanjem smo se začeli ukvarjati tako, da smo najprej naredili raziskavo in objavili zbornik študij na to temo. Prva knjiga je izšla že leta 2003 in v njej so bili objavljeni prispevki na temo političnega ozadja izbrisa, diskriminacije v postopkih pridobivanja slovenskega državljanstva in tudi številna osebna pričevanja izbrisanih. Tej, prvi knjigi so sledile tudi druge na to temo, hkrati pa smo poskusili pomagati tudi z zagovorništvom, obveščanjem domače in tuje javnosti o tovrstnem primeru množične kršitve človekovih pravic itn. Zelo konkreten rezultat vseh teh prizadevanj - seveda ne samo našega inštituta, ampak številnih podpornikov, pravnikov, aktivistov itn. - je lani izdana sodba Velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu, s katero so bile ugotovljene kršitve Evropske konvencije o človekovih pravicah in s katero je sodišče naložilo Vladi RS, da v roku enega leta pripravi mehanizem, po katerem bodo izbrisani lahko zahtevali odškodnine za škodo, ki jim je bila povzročena z izbrisom.



Del ekipe Mirovnega inštituta

foto: Peter Pitambar Pangerc

Katerih oblik diskriminacije je največ?

Glede števila ljudi, ki so jim bile kršene človekove pravice zaradi protipravnega ravnanja države, je primer izbrisanih gotovo eden najbolj množičnih od osamosvojitve Slovenije do danes. A primerov diskriminacije je seveda še veliko. Če omenim samo nekaj oblik: diskriminacija pri dostopu do medijev za ustavno nepriznane manjšine, razne oblike diskriminacije na podlagi spola, romska populacija živi v težkih razmerah na skoraj vseh področjih, tudi osebe s težavami v duševnem zdravju, da niti ne govorimo o množičnih kršitvah delavskih pravic, zlasti delavk in delavcev migrantov, tako imenovanih »agencijskih delavcev« itn.

Kaj pa vaši javni dogodki?

Inštitut pogosto organizira javne dogodke, saj so ti navadno predvideni že znotraj projektov, ki jih izvajamo na inštitutu. Kadar se zaradi določene družbene situacije pojavi potreba po hitrem odzivu, organiziramo npr. okroglo mizo, na katero povabimo govorce in govorke, za katere menimo, da lahko prispevajo bolj poglobljene komentarje od tistih, ki jih sicer lahko slišimo ali beremo v množičnih medijih. Poleg tovrstnih dogodkov v okviru našega inštituta že vrsto let deluje tudi projekt Delavsko-punkerska univerza (DPU), ki vsako leto obdela neko aktualno družbeno temo. Tako je bila, denimo, lanska tema vzpon finančnega kapitalizma, ki spodbuja enormno bogatenje peščice kapitalistov in bankirjev na račun obubožane množice in uničevanja skupnega dobrega. Letošnja tema je spet zelo aktualna: kriza evropskih integracij. Predavanja so javna, brezplačna in potekajo vsak četrtek ob 18. uri v klubu Gromka na Metelkovi. Več informacij o dejavnosti Mirovnega inštituta pa lahko preberete na spletni strani www.mirovni-institut.si.

Peter Pitambar Pangerc



SLOVAR NAJ BO!

Ena izmed raziskovalnih skupin v okviru Urbanih brazd, programski sklop v okviru Evropske prestolnice kulture 2012, je sledila interesom in potrebam romske skupnosti v Mariboru in določila prioritete programa, ki smo ga izpeljali do konca leta 2012. Ustanovili smo nov pravni subjekt - *Frekvenca, socialno-kulturno združenje nemirnih in aktivnih*, ki je prevzela odgovornost za izvedbo projekta. Namen ustanovitve novega društva je bil dolgoročen: prizadevanje za polnomočenje romske skupnosti in drugih etničnih manjšinskih skupnosti v Mariboru. In ne nazadnje, da končno sodelujemo Romi in Neromi ter na ta način poiščemo nove oblike razvojnih programov tudi za manjšinske skupnosti. Med vsemi cilji, ki smo si jih zastavili v okviru projekta Etnomobil, je bila najzahtevnejša naloga izdelava slovarja, saj smo skupaj z romsko skupnostjo želeli, da bi mariborski Romi, za katere se neformalno ocenjuje, da jih je okrog 2000, pridobili prvi obsežnejši romski slovar, s katerim bi lahko bogatili jezikovno kulturo, krepili identiteto in vzpostavljali sodelovalno kulturo, ki se je skrhalo ravno na jezikovni ločnici. Predvsem smo želeli, da bi od slovarja imeli korist mladi, tisti Neromi in Romi, ki se želijo (na)učiti romskega jezika, kot tudi starejši, ki romski jezik še govorijo. Za slovaropisje, prevedoslovje, poučevanje in preučevanje romskega jezika bi lahko uporabili le govorni in govorni korpus, ki sestavlja jezik v resnični in sodobni obliki. Korpus naj bi bil reprezentativen za jezik, ki ga predstavljajo, ter služi opisovanju jezika. Popisovanje in dopolnjevanje takšnega korpusa zahteva veliko časa, ravno tega pa mi nismo imeli. Vendar je to edini korpus romskega jezika, s katerim v Mariboru razpolagamo. Publikacij v tiskani obliki skorajda ni. Tako smo v slovensko-romski slovar vključevali tista gesla, ki se uporabljajo v romščini govorcev v Mariboru, obenem pa se poskušali držati priporočil o standardizaciji romskega jezika. Ker pa standardizacija še ni dokončna, saj so priporočila začrtali in jih sprejeli na četrtem svetovnem romskem kongresu leta 1990 v Varšavi, kjer so se dokončno dogovorili le za sprejem morfofonemske abecede, je pot do standardizacije romskega jezika še dolga. Poleti 2011 smo začeli iskati strokovnjake v Sloveniji in v državah nekdanje Jugoslavije, predvsem jezikoslovce, romologe in druge avtorje, ki se ukvarjajo z romskim slovaropisjem. Hkrati smo raziskovali in arhivirali vsa podobna gradiva in slovarje, ki so nastali v slovenskem prostoru in na prostoru bivše Jugoslavije. S pomočjo podpornega projekta *Usposabljanje pripadnikov romske skupnosti na področju jezika in vodenja projektov Besedni most* (financiran iz Evropskega socialnega sklada), v katerega je bilo vključeno najmanj petnajst pripadnikov romske skupnosti iz Maribora, smo se lahko izobraževali za pripravo in izdajo slovarja. Spoznanje, da slovar ni več pojmovan kot suhoparen, a natančen popis besedišča oziroma jezikovnega bogastva nekega naroda, ampak da lahko uporabnikom pomaga pri razumevanju in tvorjenju besedila ter (posredno) vpliva na usvajanje jezika, je botrovalo odločitvi, da smo v slovensko-romski slovar vključevali gesla, ki niso v vsakdanji rabi, da smo se pri nekaterih geslih odločili za razlago, saj je slovar prvenstveno namenjen izobraževanju. Slovar je namenjen posebni skupini uporabnikov, ki se jezika (še) učijo. Za uporabnika so obstoječi slovarji neuporabni, saj so prvenstveno v jezikih, ki jih ne razumejo (obsežnega slovenskega slovarja namreč do sedaj ni bilo), nekateri izmed njih so zastareli, preostali za to ciljno publiko spet prezahtevni in oni drugi premalo informativni. V prostorih Centra alternativne in avtonomne produkcije (CAAP) v Mariboru je 5. 11. 2012, na dan, ko obeležujemo svetovni dan romskega jezika, potekala predstavitev slovensko-romskega slovarja. Plod dvoletnega dela, rezultat sodelovanja laikov, strokovnjakov in ljubiteljev romskega in slovenskega jezika, Romov in Neromov



foto: arhiv Združenja Frekvenca

je prvi obsežnejši slovensko-romski slovar. Slovar smo pospremili tudi s slovnično in zgodovinsko-dialektološko podobo romskega jezika in lahko govorimo o začetkih standardizacije romskega jezika in različnih podob romskega jezika v slovenskem prostoru. Z izdajo slovarja se ponuja možnost za nadaljnje učenje jezika, saj je izjemno malo kulturnih in izobraževalnih programov, s katerimi bi se krepili romska kultura, jezik, zgodovina in identiteta. A ne le za krepitev romskega jezika in kulture, slovensko-romski slovar je pomembno orodje za polnomočenje romske skupnosti in dragocen pripomoček za zapolnitev vrzeli in rušenje jezikovnih ločnic med Romi in Neromi. Goste je med drugimi pozdravila tudi takratna varuhinja človekovih pravic dr. Zdenka Čebašek Travnik, ki je izpostavila, da so snovalci projekta naredili pomemben korak naprej in so v sodelovanju z romsko skupnostjo »izhajajoč iz pogovorov z ljudmi [...] prisluhnili njihovim, poudarjam *njihovim*, željam in potrebam«. Težave smo reševali s kompromisi, za dragocene nasvete smo se obračali na različne strokovnjake, ki se ukvarjajo z romsko tematiko. V procesu smo se ogromno naučili in ker je slovar nastajal s skupnimi močmi pripadnikov večinskega prebivalstva in romske skupnosti, se lahko izkaže vsaj kot poskus dobre prakse. Velikokrat država ni našla odgovora na želje, potenciale in predvsem na potrebe romske skupnosti ali pa se na njih (pre)počasi odziva in to ne le v Mariboru, ampak na nacionalni ravni. Čas je, da prisluhnemo, da razvijamo etičen pristop na postavljenih temeljih raziskovanja romskega jezika, na lokalni ravni pa omogočamo ohranjanje identitete. Identitete, ki je bodisi kulturna, jezikovna ali tudi osebna.

Petra Jurič, Frekvenca, socialno-kulturno združenje nemirnih in aktivnih



Gostujoči kolumnist:
Roman Kuhar

ZGODBA, KI NE POTREBUJE NASLOVA

foto: osebni arhiv

V tretjem ali četrtem razredu osnovne šole smo v berilu brali črtico o skupini delavcev, ki so popravljali cesto. Bilo je megleno in mrzlo jutro, ura je bila zgodnja. Delavce je zeblo v roke in le s težavo so držali lopate in krampe, s katerimi so opravljali svoje delo. Mimo njih je nato prišel tovariš, ki se je odpravljal v svojo pisarniško službo. Pozdravil jih je in jim namenil prijazen nasmeh. Delavce je ta prijetna gesta tako pogreela, da se jim je mrzlo jutro takoj zdelo bolj prijazno in lažje so končali svoje naporno delo na cesti.

Ne spomnim se, kdo je napisal to zgodbo. Morda je celo del kakšnega pomembnega literarnega dela, ki bi ga moral poznati ... pa ga očitno ne. Spomnim se le, da se mi je zgodba zdela bedasta. Kako lahko nasmeh in prijazne besede odpravijo jutranji mraz? Moje prvo srečanje s tem, čemur bi danes rekli newageovska filozofija, ni bilo preveč navdušujoče. In še danes je tako. Preprosto me ne prepriča ideja, naj samo pozitivno razmišljam in vse bo v redu.

Na zgodbo o delavcih na cesti sem se spomnil pred dnevi, ko se mi je zgodilo tole: svoj avto sem parkiral na enem od ljubljanskih parkirišč, kjer je ura parkiranja draga kot žafran. Odpravil sem se po opravkih in se čez tri ure vrnil na parkirišče. Ko sem hotel na avtomatu plačati parkirnino, nikjer nisem našel parkirnega listka. Iščem, brskam, iz torbe zložim vse knjige ... a listka nikjer. Zagrabi me sveta jeza: čeprav bi moral biti jezen nase, sem bil jezen na vse okrog sebe.

Odpravim se nazaj v lokal, kjer sem imel delovni sestanek, a tam niso našli ničesar. Še sam preiščem ves prostor okrog mize in stolov, od natakarice pa prej osorno kot prijazno zahtevam, da pogleda še v koš. Zagotovo je MOJ (!) listek vrgla stran. A tudi v košu ga ni.

Vrnem se nazaj na parkirišče in vdam se v usodo: bom pač plačal kazen. Grem do kabine, kjer naj bi bil varnostnik, a kabina je prazna. »Kje pa je varnostnik?« vprašam prodajalko Kraljev ulice, ki stoji tam zraven. »Na obhodu je,« mi prijazno odgovori in nekako sočustvuje z mano, da sem izgubil listek. »Vam lahko kako drugače pomagam,« pravi in jaz jo le ježno pogledam in rečem: »Ne.« (Hkrati se v glavi brez razloga kregam z njo, češ kaj mi zdaj ponuja Kralje ulice, če pa bom moral plačati celo bogastvo za izgubljeni listek?! No, tega me, seveda, v resnici sploh ni vprašala, a kaj potem? Izgubil sem listek, zapravljam dragoceni čas, za povrh pa še denar! Naj gre stran!)

Prestopam se sem in tja, varnostnika pa od nikoder. Ko prodajalka vidi, kako nestrpen sem, pravi: »Danes je kar naprej na obhodu.« Jaz ne rečem ničesar. Vem le, da bo gospod varnostnik slišal par krepkih, ko se vrne. Kaj pa se to pravi med službo biti nekje drugje? Ni čudno, da gre v Sloveniji vse v ... no, saj veste kam. Takrat, v jezi, se mi je zdelo vse logično: od izgubljenega listka do zafurane države je pa res le pol koraka.

V obupu začnem gledati, kje so varnostne kamere. Hm ... niso usmerjene k avtomatu! Kaj pa če bi vzel nov listek in se z njim odpeljal s parkirišča? Stopim do avtomata ... ampak ne gre. Očitno so nekeje senzorji, ki vedo, da nisem v avtu. Vrnem se nazaj h kabini in končno zagledam, koliko stane kazen. Šestnajst evrov. To me malo pomiri. Zdelo se mi je, da bo več kot sto. Dvesto, morda. In



foto: Žigažaga

takrat se spomnim, da toliko denarja sploh nimam v denarnici.

Jezen na varnostnika, prodajalko Kraljev ulice in na vse, ki so imeli listke in so elegantno zapuščali parkirišče, odvihram do prvega bankomata. Počasi se mi spet vključujejo možgani in jeza pojenjuje. Zdaj je, kar je, si mislim. In ker bom kazen plačal v vsakem primeru, grem lahko pred tem še na kosilo – tako ali tako bi si ga moral nekje kupiti.

Hrana naredi svoje, še več kava po kosilu, pa tudi sonce je tisti dan prijetno sijalo ... in na parkirišče sem se vrnil povsem drugačne volje. Varnostnik je bil zdaj pred kabino, jaz pa vdan v usodo stopim do njega in rečem: »Prosim, gospod, kaznujte me. Izgubil sem listek. Bom plačal kazen.«

Varnostnika moja poklapana iskrenost preseneti. Pogleda me, se nasmehne in reče: »Nehajte ga srat, glejte, kako lep dan je danes!« Stopi v svojo kabino in mi da svoj parkirni listek. »Sem ravno pripeljal svoj avto in zdaj imate še prost izhod.«

Da, brezplačno me je spustil s parkirišča.

Skorajda ne morem verjeti vsemu temu. Z delčkom očesa ulovim prodajalko Kraljev, ki vidi, kaj se je zgodilo – in pomežikne mi, češ, vidiš, da bo vse še dobro. Iz denarnice izvlečem deset evrov in jih dam varnostniku. »Malo napitnine za vas,« rečem. »To pa je preveč,« pravi ... in del denarja dá prodajalki Kraljev ulice, ki stoji tam zraven avtomata. Tudi ona, tako kot jaz, skorajda ne more verjeti temu, kar se je pravkar zgodilo.

Še vedno ne verjamem v newageovske fore. Zavijam z očmi, če mi kdo reče, da smo angeli brez kril. Zmrdnem se, če mi pravijo, da naj na stvar pogledam s pozivne plati. Ne, nič od tega se ni zgodilo v zgodbi, ki sem vam jo opisal. Nobenih angelov, nobenih pozitivnih vibracij ... Bil sem le priča *človečnosti*, ki se kdaj pa kdaj skriva v nas. Ne v vseh, ne vsak dan. Ne vedno.

Res je, Mestno občino Ljubljana smo ogoljufali za šestnajst evrov. Ampak na ta račun smo trije ljudje imeli polepšan dan. Zelo polepšan dan. In to je bila investicija v dobro, ki bi jo bržkone tudi Jankovič požegnal.

FILMOFILIJ, 2. DEL

Zadal sem si, da če že pišem o ustvarjanju filmskih vaj, iz katerih lahko kasneje črpam za ustvarjanje resnih oziroma daljših filmov, je tudi prav, da napišem poleg tega kanček zgodovine. V prejšnjem članku sem omenjal Georga Mélièsa kot očeta igranega filma, zato bom tu nekaj besed namenil očetoma dokumentarnega filma, bratoma Lumière. Namreč ko sta v kinodvoranah prvič zavrtela film Prihod vlaka, je množica to doživela tako silovito, da so ljudje bežali iz kinodvoran, saj so imeli občutek, da se bo vlak zaletel vanje ali jih povozil. Nekaj, kar nam je v današnjem času skoraj nepojmljivo, je bilo še ne dolgo nazaj resnično. V modernem času smo tako rekoč vzgajani v duhu gibljivih slik in se nam nič več ne zdi nenavadno. Film, ki sem ga maloprej omenil (Prihod vlaka), je bil posnet in prvič predvajan leta 1895, od takrat dalje pa sta brata Lumière po celem svetu pošiljala svoje snemalce, da bi dokumentirali dogajanje nekega prostora in časa na filmski trak. Eden od filmov, za katerega se še danes ne ve, ali je igran ali dokumentarni, je film Vrtnar. Sam se nagibam k mnenju, da je igran. Pa vendar, dokumentarni film je danes nekaj, kar bi lahko opisal takole: vse je fikcija in obenem je vse dokument časa in prostora. Fikcija pravim zato, ker kogar koli že postavim pred kamero in posnamem, se tam malo drugače obnaša in se mi zato zdi, da je posnetek zaradi tega igran posnetek. Po drugi strani pa je dokumentarec, saj dokumentira slike v času in določenem prostoru. Film nastaja nekajkrat. Najprej v glavi, kasneje pa se zapiše na list papirja kot scenarij, scenosled in snemalna knjiga (ta določa, v kateri poziciji bo v določenih prizorih stala kamera). Še ena faza nastajanja se dogaja na snemanju, čeprav tam bolj ko ne sledi scenariju. S tem hočem reči, da se včasih ustvarjalci na licu mesta še česa spomnijo oziroma mimogrede dodajo kako situacijo. Pri montaži nastaja tretja verzija filma, saj je mogoče scene prirejati oziroma jih drugače kombinirati. Te si ne nujno sledijo tako, kot je zapisano v scenariju, saj je zgodba, obrnjena na glavo, lahko zelo zanimiva. Prav tovrsten ustvarjalni proces je najbolj privlačen. Seveda pa pri tem malce znanja, kako se stvari dobro lotiti, ne škodi.

Žigažaga



foto: Žigažaga

Tanja San in Gwen:

KRALJICA IN KRALJICA

KRALJICA TANJA SAN

PLANER SEM TI KUPILA, DA NAPLANIRALA ME BOŠ VSAK DAN.
IN VSAKIČ ZNOVA ODPEKETALA V GOLO HERMINO PO TRI KRAT TRI.
ZAPROSILA SEM TE ZA JACKY, A TI OSTAJAŠ EGOISTIČNO IZPILJENA.
TUDI JAZ BI RADA OKUSILA NJENO SEME!
TUDI JAZ BI RADA SPREHAJALA SVOJE DOTIKE PO NJENIH MINIATURNIH POKROVIH!
TUDI JAZ BI RADA POSTALA NJENA UPORABNICA!
NIKOLI UPORABILA DOKONČNO.
UPORABLJALA POKONČNO!
IN JAZ.
IN JACKY.
IN JACKY.
IN TI.
IN JAZ.
IN JAZ.
IN TI.
IN JACKY.
IN JACKY.
JACKY.
IN JAZ.
IN JAZ.
JAZ.
IN OBČASNO ŠE KDAJ ANITA.
PLANER SEM ODKUPILA.



KRALJICA GWEN

KO BI LE MENE HOTELA SPLANIRAT,
Z NEKAJ POPRAVKI NAZAJ ME UTIRIT,
Z NEKAJ DODATKI POKONČNO POSTAVIT,
IN ZNOVA POSLAT ME V GOLO HERMINO.

TUDI JAZ BI RADA OKUSILA TVOJE SEME,
SPUSTILA SE TJA VSE DO GOLE BI TEME,
NAPELA VSE TVOJE KOŠČENE BI STRUNE,
IZPILILA SEBE V TVOJO BI DOMINO.

SAMO TI, SAMO JAZ,
BREZ JACKY, ANITE,
SPLANIRAJ ME ZASE,
UPORABI ME DOKONČNO!

Kraljevi recenzor:

DRUŽBENO KRITIČNA MONODRAMA KURBA, SITITEATER, LJUBLJANA, 20. 2. 2013

022
KRALJI
ULICE

Tokrat smo si v SitiTeatru v Ljubljani ogledali predstavo Kurba. Violeta Tomič, ki jo mnogi še danes poznajo kot strogo in neposredno voditeljico oddaje Najšibkejši člen, je lansko leto praznovala 25 let profesionalnega igranja v gledališčih. S predstavo Kurba namreč zaznamuje prav omenjeno obletnico in za nameček deset let delovanja v vlogi svobodne igralkice, kar predstavlja tudi del monodrame. Tomičeva nas neposredno seznanja z zgodbami iz lastnega življenja in razlogi, ki so jo potisnili v status svobodne umetnice. Pod dramatisacijo kolumn Vedrane Rudan in režijo te provokativne in humorne predstave se podpisuje Marko Bulc, stari znanec občinstva SiTiTeatra, ki se je izkazal že z dramatisacijo in režijo uspešnice Čefurji raus! po romanu Gorana Vojnovića. »Kdaj je ženska kurba z medicinskega stališča? Je to takrat, ko dobi

prvo menstruacijo, prej pa je samo bodoča kurba? Ni res, ženska je kurba tudi takrat, ko vpije ne, ne, ne, ko ji očka tišči velikega lulčka v petletno piško,« svoj monolog šokantno začne igralka. V predstavi Tomičeva spretno prepleta tragiko s komiko, prehaja iz zelo bolečih, intimnih zgodb na posplošeno in zato zabavno kritiko moških, otrok in zakonske zveze ter spet nazaj k težkim temam lepotnih operacij, mačizma, splava, katoliške cerkve, politične korupcije, socialnih razmer v času krize, spolnih zlorab otrok, tajkunizacije in še in še. Na drzen in hkrati komičen način predstavi probleme in radosti ženske v času. S spremembo glasu, mimike ter komičnimi gibi Tomičeva prepričljivo upodobi lastnega moža, hčerko, starca in še nekatere like, ki ji pomagajo ohraniti popolno pozornost občinstva ter jih povezati v kritično in s črnim humorjem



foto: arhiv SitiTeater

izpolnjeno življenjsko zgodbo sodobne ženske, čeprav je v minimalistični postavitvi predstave prisotna le ona sama. Predstava Kurba je prejela vrhunske kritike in bila v družbi najboljših predstav leta 2012 uvrščena na najpomembnejši slovenski gledališki festival - Borštnikovo srečanje.

MareČare

TRISTAN IN IZOLDA, MINI TEATER

V četrtek, 14. 2., ravno na valentinovo, sem si v Mini teatru ogledal ljubezensko zgodbo Tristan in Izolda režiserja Zoltana Balazsa, po navdihu Jeana Cocteauja. Premiera le-te se je zgodila že 24. 3. 2012. Režiser in igralec Zoltan Balazs je rojen v Romuniji, vendar živi in ustvarja v Budimpešti, kjer ima svoj lasten teater. Režiserja sem sicer imel priložnost spoznati tudi osebno, saj sem se udeležil avdicije za pričujočo gledališko igro. V spominu mi bo ostalo njegovo večno opominjanje: »Do not look in the floor.« Bil je ves čas poln energije in stalno dobre volje. Predstava, o kateri govorim, se vrtila okoli ljubezni, ki pa je bolj nesrečne sorte. Tristan se namreč odpravi na

otok, da bi stricu našel mlado ženo. Med spoznavanjem izbranega mladega dekleta se opije, z dekletom namreč popijeta zeliščni napoj. Ta slovi po tem, da se tisti, ki ga konzumirajo, za večno zaljubijo. No, dejansko je bilo v igri prikazano malo drugače. Tristan je torej Izoldo odpeljal k stricu, vendar je ljubezenski napoj že začel delovati. Kot že omenjeno, pa je bila ta ljubezen od vseh prepovedana, saj je bila Izolda (prvotno) namenjena stricu. Stric je posumil, kaj se dogaja in poslal Tristana nazaj na otok. Tam je ta spoznal novo dekle, ki pa je bilo seznanjeno z dejstvom, da je Tristan zaljubljen v Izoldo. Tristan se je torej vrnil domov, sama zgodba pa se konča tragično. S



foto: arhiv Mini teater

strani igralcev je bila predstava odlično izvedena in kdor si je ni ogledal, mu je lahko žal. Bila je uprizorjena v angleškem jeziku.

Andrej Pugelj

TJA IN NAZAJ (TAMO I NAZAD), CD, LINHARTOVA DVORANA, 13. 3. 2013

Izjemna komedija v režiji Juga Radivojevića in produkciji gledališča Favi iz Beograda. Komedija govori o dveh najboljših prijateljih, ki najdeta smrt v avtomobilu, ki zapelje v jezero. Sprva se težko sprijaznita z dejstvom, da sta mrtva, hkrati pa ugotovita, da sta obstala v nekem predprostoru - vicah. Da bi našla pot do nebes ali pekla, morata iti čez sebe in si priznati vse laži in krivice, ki sta jih skozi življenje zagrešila drug drugemu. Ko je vse izrečeno, je izpolnjen pogoj za večni raj, ker pa sta

samo klinično mrtva, ju ravno v tistem trenutku zdravniki oživijo. Komedijo in stand up spremljam že več let, ampak takšnega smeha in dobesedno stoječih ovacij prepolne dvorane še nisem doživel. Zato vas ob tej priliki 11. 4. vabim v Linhartovo dvorano na še eno izjemno komedijo gledališča Favi, Prepevaj brat. Verjemite, da se boste nasmejali do solz.

Marko Nakrič



foto: arhiv Gledališča Favi

OPEN MIC (ODPRTI MIKROFON) V FOERSTERS'U

Komiki smo končno dobili lokal, kjer se vsak ponedeljek zvečer dobimo in se skozi smeh družimo in delimo dobre in slabe nasvete glede nastopa, ki smo ga pravkar izvedli. Nastopi šest komikov, nekateri med njimi so stari mački slovenskega stand upa, spet drugi prvič primejo za mikrofona. Vsakdo, ki misli, da lahko vedno nasmeje prepoln lokal, dobi to priložnost. Tudi ko ne nastopam, me boste v ponedeljek zvečer videli tam. Zame je to ventil za sproščanje, saj tisti večer za dobro uro ali dve pozabim na vse težave in probleme, skozi katere se sicer prebijam vsak dan. Ta lokal sicer dobro poznam, saj sem hodil čez cesto na srednjo kemijsko in sem dostikrat zapadel v dilemo, ali pivo v takratnem Borderlinu ali anorganska kemija. Dvakrat lahko ugibate, kaj je prevagalo. Enkrat sem med nastopom to omenil z bojznijo, da ni med publiko kakšnega bivšega profesorja, a sem se kaj kmalu potolažil, saj so oni izgubili ves smisel za humor, ko so pregledovali moje teste. Če ste tudi vi željni smeha, vas vabim na FB pod profil Ceh za Smeh, kjer boste izvedeli, kje nas najdete.

Marko Nakrič



foto: arhiv Andrej Težak Tesky

023
KRALJI
ULICE

GOTO 1982 - RAZVOJ RAČUNALNIŠKE KULTURE NA SLOVENSKEM

V Muzeju novejšje zgodovine Slovenije si lahko ogledate razstavo, za katero ni treba plačati vstopnine in ki jo sploh ni mogoče preveč pohvaliti. Na ogled so postavljena računalna in računalniki, ki zelo natančno pokažejo evolucijsko pot elektrotehnike doma in v svetu, od samih začetkov do danes. Razstavljene eksponate spremljajo izčrpna pisna pojasnila in arhivske fotografije. Niti slučajno pa vse skupaj ne ostane pri suhoparni teoriji. Poleg organiziranih delavnic lahko igrate računalniške igrice ZX Spectra in Commodora 64 ali se ustavite pred najnovejšim Xbox 360 Kinectom. Za tiste zahtevnejše praktike so na voljo programiranja in listanja v DOS-u ali BASIC-u.

Peter Pitambar Pangerc



foto: Peter Pitambar Pangerc

WILLIAM S. BURROUGHS: GOLI OBED

Ginsberg: »Knjiga, ob kateri bodo vsi ponoreli«. Goli obed je knjiga, ki je bila v Ameriki prepovedana. Morda zato, ker je pisatelj pred kolektivnim časom ali pa zato, ker je polna obscenega in vulgarnega pisanja. Avtor skozi celo pisanje kaže analno-oralno fiksacijo, homoseksualna nagnjenja in - najmanj - psihozo, kar pa opravičuje z dejstvom, da je knjiga pisana pod vplivom heroina,

kokaina in ostalih narkotikov ali v kruti odsotnosti le-teh. Je že tako, da ima vsaka umetnost očiščevalni učinek na duha in psiho. Zato če nimate dobrega želodca, po njej raje ne posegajte.

Peter Pitambar Pangerc

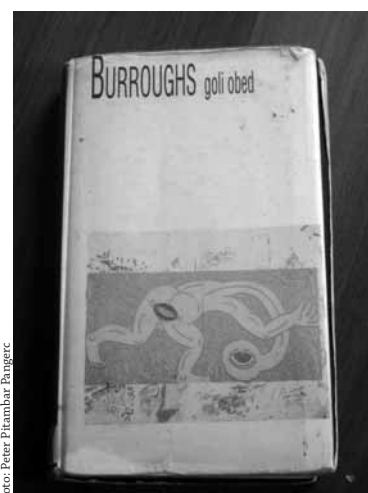


foto: Peter Pitambar Pangerc

KRATKE VRSTICE ZA UKLONILCE

V soboto se sprehajam po Ljubljani in od stopnic »frančiškanov« se zasliši: »Lejga, Munca, unga s Povšetove!« Ja, res je, delam v ZPKZ Ljubljana ali na popularni Povšetovi in ... veliko raje vas srečam zunaj kot na svojem delovnem mestu, sploh če gre za uklonilno zaprte. Tiste, ki vas želi Država zaradi neplačevanja globe ukloniti s 30-dnevnim zaporom. In glede na to, da mnogi pristanete pri nas bolj ali manj zaradi slabih informacij, sem se odločil, da danes zapišem tale mini-priročnik. V poplavi raznih filozofskih tekstov okoli nas bo brutalno konkreten in kratek. Gremo!

1. V trenutku, ko nastopite uklonilni zapor (30 dni), NI več mogoče prositi za delo v splošno korist lokalne skupnosti (družbenokoristno delo). Prišlo je do spremembe zakonodaje, ki strokovnim delavcem ZPKZ ne omogoča več, da bi zaprosili za nadomestilo globe s takšnim delom. Zato se zmigajte pred tem, ko vas Policija privede k nam!

2. Prestani uklonilni zapor ne pomeni plačila globe - ta še vedno ostaja neporavnana in po preteku določenega časa vas lahko ponovno privedejo na prestajanje uklonilnega zavora.

3. Stalno bivališče - kjer imate urejeno stalno bivališče, tja dobivate uradno pošto. Torej tudi od sodišč. V primeru, da imate stalno bivališče na CSD ali na kakšnem od svojih prejšnjih naslovov, si uredite tako, da boste pošto tudi dejansko prejeli. Običajno to pomeni, da je treba vzeti pot pod noge in se redno oglašati na tem naslovu in prevzemati pošto. Modre kuverte so 15 dni po pošiljanju tudi vročene na naslovu (se ne vračajo več naslovniku), tudi če jih niste osebno prevzeli. Kaj se od tega trenutka naprej s kuverto dogaja, pošiljatelja ne zanima, lahko pa bo kmalu zanimalo vas.

4. Najslabša možnost je ignoriranje - metanje stran modrih kuvert, pa ne glede na to, ali to počnete sami ali kdo od vaših bližnjih, je najslabša možnost. Pisanje je uradno vročeno in posledice bodo.

5. Začnite urejati svoj položaj! Mogoče imate celo solato raznih kuvert in se vam zdi vse skupaj že podobno stanju obupa, vendar se lahko lotite zadev eno po eno. Poglejmo najprej, kaj imate na voljo, PREDEN vam je izrečen uklonilni zapor, je pa že jasno, da morate plačati globo. Na voljo imate nekaj možnosti:

a) prošnja za nadomestilo globe z delom v splošno korist lokalne skupnosti,



Lara Lker

b) prošnja za obročno odplačevanje globe,

c) prošnja za neizvršitev globe (socialni in/ali zdravstveni razlogi).

6. Za vsako izmed prejšnjih možnosti velja, da je treba NAPISATI PROŠNJO in jo poslati na organ, ki vam je izdal nalog za plačilo globe. Običajno je to eno izmed Okrajnih sodišč - Oddelek za prekrške v Sloveniji. V primeru, da ste malo skregani s pisanjem prošenj, poiščite pomoč. Mogoče vam bodo znali na Kraljih ulice pomagati spisati takšno prošnjo ali recimo strokovna delavka na CSD ali pa samo znanec/znanka, ki je teh zadev bolj vešč/a. Skratka, pišite!

7. Odgovor na trditev »Kaj me briga, pa naj me odpeljejo!« je, da boste v tem primeru dolžni tudi stroške privedbe Policije in se vam bo nazadnje dolg še povečal in kot je napisano v začetku, globe tako ne poravnate. Pa tudi ... ali res želite biti 30 dni v zaporu?

Odločite se pametno in se pomladi vidimo nekje na sončnih ulicah Ljubljane!

Matic Munc, psiholog v ZPKZ Ljubljana

RAZMIŠLJANJE ZAPORNIKA NA POVŠETOV, TEŽEK, ZAMORJEN IN ČUDEN DAN

Dan kot dan, pa vseeno drugačen. Prestavljam se po tej mini sobi, v kateri je morda prostora za 3 osebe, vendar nas je notri 5, kar je za malenkost bolje kot prej, ko je v tej 17 m² veliki sobi nekako živelo, ali bolje rečeno životarilo, 6 oseb. Če odštejem cca 4 m² velik prostor, kjer je WC, umivalnik in celo ogledalo, pripada vsakemu od nas približno 2,5 m². Prostor si delimo s pogradi, omarami, mizo in nekaj stoli. Če tega ne vidiš ali ne doživiš, si zelo težko predstavljaš, da se v tako majhnem prostoru s toliko ljudmi sploh da živeti. Če nihče izmed nas ni na postelji, ni niti toliko prostora, da bi bila lahko odprta vrata miniaturnih omar ali od WC-ja. 5 ljudi - 5 potreb - 5 želja - 5 ... Kadar hoče kdo početi kar koli, s čimer bi si nekako skrajšal čas, je po vsej verjetnosti s tem nekomu v napoto. Tako sem v napoto zdaj jaz, ko pišem tole. Ker je večer, rabim luč in s tem nekomu kvarim razpoloženje. Zakaj? Enega luč moti, ker ima migreno, prav tako mu ni pogodu glasnost TV-ja. Ker je tretji egoističen, hoče imeti TV na glas, da bi se počutil kot v kinu, in čeprav nihče od preostalih, ki smo v tej sobi, ne gleda TV-ja, ga to prav nič ne moti. Ker ni kompromisa, hitro pride do prepira, kar pa seveda ni rešitev in tudi nič ne spremeni. V tem enosobnem prostoru se zaradi takih in drugačnih potreb, želja in prepirov začnejo porajati depresija, domotožje in ostale neprijetnosti. Kar se odgovornih in vodstva tega zavoda tiče, je odgovor enostaven - zmenite

se, pa bo. Vsak nov dan naj bi prinesel novo upanje, ampak v teh prostorih je ravno obratno. Vsak nov dan prinese nekomu novo bolečino ali novo razočaranje. Vsak od nas v času bivanja v teh prostorih doživi le en dober dan in to je dan odpusta, ko se po vseh dneh muke končno poslovijo. To je en in edini dan, ki ga čakaš iz dneva v dan. Ko tako razmišljam in opazujem ljudi okoli, se z mislimi vedno vračam na začetek. Zakaj nihče nič ne naredi, da bi to naše bivanje imelo nek smisel in pomen? Zakaj se temu reče prevzgojni zavod, ko pa se večina vrača? Zakaj nam ne zapolnijo dni z nekim namenom in ciljem? Po mnenju sistema nam nič ne manjka in če hočemo, imamo tudi čez dan dovolj vsega. To v teoriji drži, praksa je pa nekaj drugega. Ljudje smo si različni in različne so tudi naše želje in potrebe glede na starost, zdravstveno stanje in način življenja vsakega posameznika, da o verskih navadah in običajih niti ne govorim. Že od nekdaj smo ljudje pač zelo drugačni. Tukaj pa smo vsi samo številke, ne glede na raso in verstvo. To tukaj ne šteje nič. V tem 17 m² velikem prostoru so lahko na kupu tri različne vere, Rom in narkoman, kar nikakor ne gre skupaj. Kljub raznim društvom in organizacijam se za temi zidovi ne spremeni nič. Zanima me, če bo kdaj kaj drugače.

Jakob

Slovenska zavetišča:

MOZAIK, MURSKA SOBOTA

Izkušnje, ki sem jih pridobil na osnovi spoznavanja mnogih organizacij duševnega zdravja, invalidnih, zadnja leta pa tudi brezdomskih, so mi dale uvid v mnoge bolj ali manj uspešne načine pomoči ljudem iz ranljivih skupin. Brskanje po internetu me je pripeljalo na spletno stran društva Mozaik iz Murske Sobotice. Pri njih lahko najde svoj prostor praktično vsak, ki se ne more polno vključiti v običajno življenje, pogoj



foto: Lojze Smole

pa je, da ima voljo in željo biti koristen. »Bistveno je, da se tak človek z nekaj pomoči lahko »zakurbla«,« posrečeno pravi g. Alojz Kavaš, sociolog in direktor. Ne glede na svojo vodstveno pozicijo pogosto krepko pljune v roke in naredi ob tem le kak premor za opravljanje vodstvenih obveznosti. Torej: 19. 2. me je hitri vlak kot blisk popeljal iz meglene Ljubljane v zame daljne kraje, saj že dolga leta nisem prestopil meja prog mestnega avtobusa. Že v Pragerskem me je pozdravilo lepo in sončno jutro, Murska Sobota pa je bila sploh napravljena kot lep spomladanski dan, če ne bi bila prekrita s snežno odejo. Nič manj prijazno me niso sprejeli brezdomci in njihovo osebe v prijetni hiši sredi družinskega naselja. Po začasnem radovednem ocenjevanju so me hitro sprejeli medse in mi postregli s svojimi skromnimi dobrotami, zaradi česar sem se počutil kot doma. Bili so videti kot neka srečna družina. Vsak s svojo zgodbo, težavami in posebnostjo. Eden je recimo do večera pridno »šraufal« omarice v garaži in skrbel za peč na drva, spet drugi je ustvarjal likovne stvaritve, tretji je bil zaposlen z nečim drugim. Presenetili sta me čistoča in domačnost njihovega zavetišča in nevsiljivost, vendar so se navkljub tej več kot radi razgovorili, ko sem jih nagovoril. Gospod Boris se mi je hitro ponudil za vodiča in mi na sprehodu razkazal ne samo mestne znamenitosti, ampak tudi blok, v katerem mu je zgorelo stanovanje, zaradi česar je postal

brezdomec. V tistem stanovanju zdaj živi nekdo drug. Pri svojih devetindesetih letih še vedno upa, da se bo lahko kje zaposlil in da bo dobil drugo stanovanje. Predstavil mi je gospoda v srednjih letih, ki je tudi na cesti, a o svoji zgodbi noče govoriti. Očitno je žal izgubil upanje na bolje. Matic je s svojimi dvajsetimi leti okusil že marsikaj. Mama ga je v otroštvu predala staršem, da bi skrbeli zanj, a ni bilo vse, kakor naj bi bilo. Po smrti starih staršev je pristal na cesti, nekaj časa bival v zavetišču v Velenju, a ni redno plačeval bivanja in ni prenesel tam nastanjenih odvisnikov. Ima dokončano OŠ in en letnik rudarske šole, želi se čim prej zaposliti in osamosvojiti. Rad bi se zaposlil na kmetiji Korenika, ki deluje v sklopu društva. Od znancev in sorodnikov ne pričakuje pomoči, saj so ga vsi zapustili, ko jih je najbolj potreboval. Fantje so mi tudi pojasnili, da



foto: Lojze Smole

so v sklopu zavetišča v pravem gledališču uprizorili predstavo Toneta Partljiča Gospa poslančeva ter z njo poželi velik uspeh. Pa ne samo enkrat. Pri njih sem tudi prespal, želel sem spoznati njihovo ekološko kmetijo Korenika v Šalovcih. Do zbirnega mesta me je prijazno pospremil eden od brezdomcev. Blato in sneženje mi nista delali težav, so pa njihovi pujski hitro poskrbeli, da nisem bil preveč lep. V trenutku je čofnilo v ogradi in blato me je obilno poškopilo. Vse živali so sicer v ogradah na prostem. Skupaj je moč videti več vrst pujskov v družbi kozlov, konjev in celo oslička. Na drugem koncu izbor dopolnjujejo koze z ovcami in kravo. Tam stoji tudi ličen čebelnjak, pa rastlinjak za pridelavo sadik in plastenjak, da sadike dorastejo za na vrt ali njivo. Na zeliščnem vrtu pridelujejo čaje in zelišča, slednje hranijo v skladiščih, premorejo tudi moderno sušilnico s pakirnico. V hiši pripravljajo mnogotere izdelke - od olj, marmelad in sokov do mezg in tinktur, namenjenih prodaji. Pridno poje tudi žaga, pripravljajo se drva, nekaj za lastne potrebe, ostalo

za odjemalce. Veliko delajo za okoliške kmete, ki sami ne morejo. Ko sem jih takole opazoval, mi niti na kraj pameti ni padlo, da gre za ljudi z bistveno manjšimi delovnimi sposobnostmi. Delo ne stoji, ni »počivalcev« po vogalčkih, pridne roke neumorno migajo. Kuharice nam pripravijo malico, med drugim bujto repo. Za prste oblizati. Kmetija zaposluje okoli štirideset ljudi in vzdušje je vseskozi prijetno domače. Tudi sneg, ki je celo dopoldne naletaval, jih ni motil pri delu. Preseneti pa me, ko zagledam samega



foto: Lojze Smole

direktorja g. Kavaša, kako pomaga natovarjati drva. Kdo bi si mislil! Sam pravi: »Svojim ljudem damo vedeti, da jih potrebujemo, za razliko od premnogih organizacij, ki svojim uporabnikom žal kažejo nasprotno.« Tu so meje med nekom, ki je brezdomec, invalid ali ima duševne težave, je star ali mlad, zabrisane. Vsi so skupaj. Kot kamenčki v mozaiku eden drugega dopolnjujejo. Kmetija je imela samo v lanskem letu lepih sto tisoč evrov kosmatega (bruto) dohodka, kar pomeni, da se znaten del sredstev, ki jim jih država ali Evropa dodeli za njihove dejavnosti, vrača nazaj. Zato je na mestu vprašanje, zakaj država tudi njim mačehovsko omejuje sredstva. Da kmetija polno zaživi, je treba vsaj deset let skrbnega razvoja. Društvo Mozaik zagotovo ni edina »produktivna« organizacija »v službi« marginalnih skupin ljudi v Sloveniji. Je pa zanesljivo najnaprednejša. Uspešno rehabilitira in osamosvaja svoje ljudi celo v teh slabih časih. Na spletni strani društva Mozaik in na Youtubeu lahko najdemo njihove ostale projekte, recimo Panonsko vas (to šele gradijo). V prostorsko omejenem članku vsega preprosto ni mogoče opisati. Jih bom pa držal za besedo, da smo Kralji ulice pri njih vedno dobrodošli. Res ti postane ti žal, ko jih moraš zapustiti.

Lojze Smole

LUDSKA KUHNA - LEDENA TORTA

Sestavine:

zavitek Petit Beurre ali primerljivih piškotov
1/2 sladke smetane
1 skodelica sladkorja v prahu
0,3 dl ruma

Priprava:

Piškote vsuješ v vrečko in jih potolčeš z valjarjem oz. jih kako drugače zdrobiš na majhne koščke. Stepeš sladko smetano, v katero vsuješ sladkor v prahu, pest drobljenih piškotov in rum, potem pa si pomagaš z modelom, ki ga obložiš s prozorno folijo znotraj in okrog. Na dno položiš piškote, tako da prekriješ dno modela, na kar položiš zmes smetane, sladkorja in ruma, vse naokrog pa prekriješ s folijo in pustiš čez noč v zamrzovalniku. Serviraš jo tako, da jo razrežeš na koščke. Priporočam izdelavo, saj je dokazano več kot okusna.



foto: Wiwiana Rodriguez

Wiwiana Rodriguez Ferrari

026
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!



2. 3.>> Spoštovani! Vaša revija je poslana od Boga! Včeraj sem jo brala po Božji Volji in to mi je omogočil Velečenjeni prodajalec št. 54 (Roman Lasnik - op. uredništva) na Čopovi, ki mi jo je podaril skoraj zastoj, ker nisem imela dovolj denarja, da bi jo plačala. Bog mu povrni. Ta gospod je storil čudež, ker sem lahko brala prav to, kar sem potrebovala v življenju ta trenutek. Ko bom imela denar, mu nedvomno povrnem dobroto. Ko bi bili le vsi ljudje tako dobri kot ta prijazen gospod, bi bil lepši ta svet in vojne bi prenehale. Neskončno sem hvaležna temu gospodu, ker mi je omogočil to, kar sem potrebovala. Se mu bom oddolžila. Mir vsem ter vse dobro! Lp, NIVES

2. 3.>> Rada bi pohvalila prodajalca št. 364 (Jani Sedej - op. uredništva), hvala za prijaznost. Katja

2. 3.>> Včeraj sem na železniški postaji srečala prodajalca Kraljev ulice, ki je prodajal časopise s številko 51 (Marko Nakrič - op. uredništva). Bil je nevsiljiv, zato sem od njega z veseljem kupila časopis. Hvala vam, prodajalec, ki prodajate časopis, s št. 51 :-). Želim vam ogromno prodanih časopisov! Mojca

4. 3.>> Obdržite ta velika srca, ki jih nosite s seboj, in ne obupajte! Pišite objave, prodajajte časopis, ne dvomim, da nas je ogromno, ki komaj čakamo, da ga dobimo v roko, vrnemo pa z veseljem kakšen cekinček več :-). Ostanite taki kralji, kot ste bili do zdej! Pozdrav, Sara

5. 3.>> Drage Kraljice, dragi Kralji! Hvala, da STE. Hvala za vaš časopis! Hvala gospodu (prodajalec št. 27), da vztraja »na Fužinama«. Dnevi, ko ga ni tam, pred trgovino Mercator, so kar prazni. Manjka ta tih, bradati Kralj. Z željo, da vam bo pomlad poleg otoplitve prinesla velikooo lepih trenutkov vas vse lepo pozdravljam! Neža s Fužin

6. 3.>> Lepo pozdravljeni KRALJI! Pravkar sem končala s prebiranjem pomladne izdaje. Kot vedno sem prebrala vse, od prve do zadnje črke, a sta me tokrat še posebej navdušila članka g. Ožbolta starejšega ter vašega in našega g. Gogija. Prav paše prebirati takšne stvari v tem predpomladanskem času! Vesela sem, da se zima poslavlja, da ne boste več zmrzovali, dragi moji Kralji! Klanja se vam, vaša Jasmina.

9. 3.>> Vračala sem se s faksa in ker sem vedela, da trole še sto let ne bo, sem se sprehodila mimo Drame do Pošte. V podhodu pri Cubotu sem stikala po žepih in poleg vse krame našla nekaj drobiža, ki bi ga najbrž sfrčkala za kavo. Pa ga nisem. Včasih pač začutiš potrebo, da narediš stvari drugače kot sicer. In takrat sem prvič kupila Kralje ulice. Za spremembo, ker nisem hotela mimo, ker včasih si moraš enostavno reči: »Zakaj pa ne?« :-). V bistvu sem šele po tem, ko sem zvečer neprekinjeno prebiral napisano, dojela, da je to bila ena izmed mojih boljših investicij v zadnjem času in se ujela pri tem, kako zelo hvaležna sem, da še obstajajo ljudje, ki razmišljajo drugače, ljudje s hrbtenico, ki so fantazijski realisti in ki želijo biti slišani. To je bil dejansko highlight celotnega tedna! In hvala prijaznemu prodajalcu št. 143 (Robert Vangoš - op. uredništva), ker je bil ob pravem času na pravem mestu. Zagotovo še pridem naokrog.

11. 3.>> Lep pozdravček vsem. Zahvalila bi se prodajalcu št. 144, ki je ponudil Kralje pred ambulantami v UKC-ju. Dolgo čakanje na pregled mi je prijetno skrajšal vas časopis, ki ga drugače ne bi mogla iti vmes iskat (ker nikoli ne veš, kdaj prideš na vrsto). Hvala :-)

KLOŠARJI - DRAMA V NADALJEVANJIH, 4. DEL

V gostilni

Šaci: Šefe, plačam vam najdražjo pijačo, plačam vam vso škodo, ki smo vam jo naredili. Danes se bo tu pijače trlo, le da nam ne bo možganov strlo. Kaj boste, šefe?

Šef: Jaz bom Chivas. Pa še 20 evrov mi vrni. Prejšnjič si mi vse polomil, ko si bil jezen na vse ljudi. Bodi zdaj frajer in plačaj. Oprosti. Gospod Stipnjak.

Šaci: Evo, tu je sto evrov, vse boš častil. Naročil boš še pice pri piceriji Pahljača. Evo, poklič. Tu je vizitka. Šparam jo že tri leta. Dam ti jo. Tukaj je šefe in poklič.

Šef: Danes se bo pa vsem zavrtelo, kajti za žejno grlo se bo ljudi res trlo.

Bimbo: Enga šnopca mi ne bo nihče branu, dva se bo pa za mene Kralja bau, ker bom plesu, da se bo lokal tresu.

Cene: Prjatu, ne bod spet razgrajaj.

Saj ti boš hitr spil vse, kar ti bom dal.

Potem boš pa hud in boš spet name lajal.

Dobro. Zame Balantinesa, šefe!

Šefe: No, takole. Sedaj pa gremo v Neum (pleše po mizi) z jahto, kdo gre z mano? Kar cel lokal.

Iz Trsta gremo (se dere na mizi), do

Trsta pa s kombijem. Jutri se odpravimo. Glejte, da boste imeli mačka, da ga bomo zbili z alkoholom. Samo še po denar skočim.

Bimbo: Juhuhu, juhuhu, jaz bom pa na izlet šu!

Šaci: Bimbo, ti si pa res ta prav Bimbo, ampak te imam rad.

Bimbo (ga objame): Hvala Šaci, pluje barčica moja.

3. prizor (11. prizor) (odhod iz lokala s kombijem)

Ura 10 zjutraj.

(Maja in Soni): Zadnji trenutek sva izvedela, da se odpeljete na zlate valovite vode in da bomo pili, jedli ter se veselili.

Še naju vzemita zraven, prosim.

Šaci: Seveda, ni blema, za vse je prostorček.

Cene: V Vipavi pa bomo kupili sodček vina, juhej. Črnega al pa dva sodčka.

Šaci: Vsi noter. Gremo. Se že peljemo. (V avtu pojejo drug čez drugega. Pripeljejo



foto: arhiv KU

se do srede poti, ko se naenkrat zaletijo v telegraf »štango«.)

Bimbo: (prileze ven) Uh, madonca, smo pa dobr ruknili. A ste vsi živi? Kaj pa zdaj, gospod šofer?

Šaci: Pomirite se vsi! (Maja joka, Soni jo tolaži.)

Soni: Majči, saj ni nič hudega, se bomo že znašli.

Šaci: Ni blema. Gremo do prvega rent-a-cara in bomo rental do Trsta.

Ladja gre ob 14.00 iz Trsta do Dubrovnika. Od tam bomo pa spet rental.

(Vsi se oddahnejo in izpustijo odrešilni vzklík, odprejo sodček in nazdravijo. Vsi pijejo iz »krigla«.)

Bimbo: Joj, takle nimamo, ampak krigle pa še mamo.

Soni: Šaci, ti si čisti idiot. Lahko bi nas ubil. Poln si denarja in zdaj si ratal nevaren. Pravi bizgec in bogatun si. Nič več nisi srečen.

Šaci: Dokler boš moj vin pil, me boš spoštoval. Nisem zastonj obogatel. Zdaj imate vsi vse od mene.

Maja: Soni, pusti ga, saj vidiš, da ne dojame.

Šaci: (zamišljeno in sam sebi) Torej, obrnili so se vsi proti meni, a še do Dubrovnika nismo prispeli.

Soni: Daj Šaci, 200 flik, drugače te bom na gobec.

Šaci: (ga udari) Pijan si in požrešen.

Tuj denar hočeš, škodoželjnost ter nevoščljivost sta ti priplavali po vinu.

Maja: Soni, pusti ga, saj ni vreden.

Šaci: Saj vas bom vse pustil pri miru.

Pokazali ste svoj pravi obraz, jaz naivnež sem mislil, da sem dobil prave prijatelje in spoštovanje. Še na izlet gremo, a mislim, da je to zadnja večerja. (jezen pogled)

(V novem rent-a-caru je mučna tišina in vsi se samo gledajo. V Trstu se vkrajo na ladjo.)

Bimbo: Jaz vstopam na Titanic, ki se ne bo nikoli potopil.

Cene: To so tudi takrat rekli.

Maja: Oh, kako velika ladja. Počutim se kot kraljica galeje. (Soni jo poljubi)

Soni: Šaci, oprosti za prej, mal sem bil živčen, ko smo se zaleteli.

Šaci: Kar si reku, si reku. Ne mi zdaj hinavit. Pokvaru mi pa ne boš mojega oz. našega izleta.

Soni: Je že dobr, je že dobr. (se obrne na stran) Sami hinavci.

(ladja izpluje)

Barbara Jozelj

ČE JE MOŠKI PRIŽENJEN, SO NJEGOVI ČEVLJI VEDNO OBRNjeni PROTI VRATOM.

GREGOR B. HANN

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: 91. razstava Art Directors Club in Young Guns (izbor nagajencev svetovnega natečaja za kreativne oblikovalske rešitve-vizualne komunikacije)
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7
KDAJ: 16. 4. 2013 - 19. 5.

KAJ: Potopisno predavanje iz cikla Predavanja o Sloveniji - Posavje in Dolenjska, vodi Marjan Žiberna
KJE: Knjižnica dr. France Škerl, Vojkova cesta 87a
KDAJ: 2. 4. ob 18.00

KAJ: Strokovno predavanje in predstavitev knjige iz cikla Predavanja o Sloveniji - Od davnine do divjine, vodi Dario Cortese
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška 61, bralnica
KDAJ: 9. 4. ob 19.00

KAJ: Predavanje (Prekolesari pot) - Kolesarjenje v Ljubljani in Ljubljanska kolesarska mreža, vodi Janez Bertoncely
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a
KDAJ: 8. 4. ob 18.00

Literarni večeri, predstavitev knjig

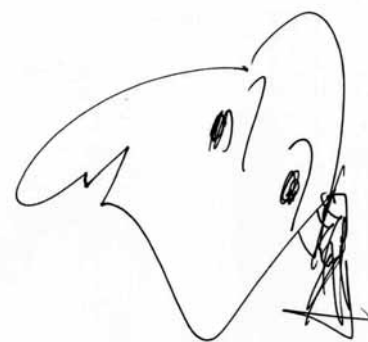
KAJ: Pogovor z ustvarjalcem Robertom Waltlom na temo Gledališče in literatura
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7
KDAJ: 2. 4. ob 19.00

KAJ: Predstavitev knjige Potovanje v neskončnost Sebe - Saša Tasevski
KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15
KDAJ: 8. 4. ob 17.30

Razno

KAJ: Gledališka predstava V krempljih hudiča, Zgodba o alkoholiku - Andrej Volčič
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Keršnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 22. 4. ob 18.00

KAJ: Interaktivna instalacija Matthieu-a Tercieuxa in Chloé Bonnard: TUKAJ STE ... IN DRUGJE (v okviru 18. festivala sodobnih odrskih umetnosti EXODOS)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova 10,
KDAJ: 19. 4. - 24. 4. ob 21.00



KAJ: Filmska šola Povojni film onkraj Zahoda - Marisa Čebular
KJE: Knjižnica Jarše, Clevelandska ulica 17-19
KDAJ: 4. 4. ob 15.15

KAJ: Domoznanska filmska projekcija Ljubljana med nostalgijo in sanjami - Urbančeva palača
KJE: Slovanska knjižnica, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 25. 4. ob 19.00

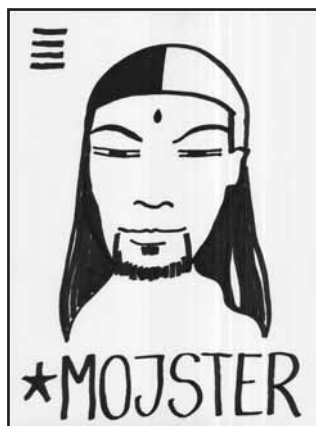
Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

NIKOV CESTNI TAROT 2

Med zapuščino našega striparja Nika Kneza je tudi načrt za zbirko 36 kart, ki naj bi po avtorjevem mnenju prikazovale najpomembnejše pojme cestnega življenja. Vsak mesec tu objavljamo tri od teh kart. K vsaki je Nikov prijatelj Marko - Kavica zapisal še nekaj besed svojega komentarja.



Život je borba, riblja čorba. »Boy« je bil fantek, ki je uničil Hirošimo. Več ne smem povedati, ker delam za cejlonske vrabčke.



Nik, ali ni to čudež!? Kako da si mrtev, pa še kar sodelujeva. Upam, da si ti tudi fajn - lopuža.



Ljubezen je najlepši pojem v veselju. Je večna in neuničljiva. Več ne smem povedati, ker delam za gorske sokole.

OGLASNA DESKA

Nudim odvoz na deponijo, pridem na dom s kombijem. Lahko gre tudi za manjšo selitev stanovanja. Na razpolago sem vsak dan razen nedelje, dosegljiv na tel.: 030 678 242, Tadej.

Sem slikopleskar z dolgoletnimi izkušnjami in opravljam slikopleskarska dela z disperzijskimi in oljnimi barvami, gladim stene in bandažiram, opravljam suhomontažna knauferska dela. Lakiram tudi vrata, podboje in ograje. Sem iz Ljubljane, lahko me pokličete na tel.: 041 804 164, Mladen

Potrebnovala bi okvir (ohišje) za šivalni stroj. Če bi mi ga kdo lahko podaril, naj pokliče na 030 323 306, Smiljana. Hvala.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

ZAHVALE:

Zahvaljujem se kupki časopisa Nives za prijaznost in hvaležnost. Bog z njo! Prav je, da tudi brezdomci pokažemo dobro voljo v smislu »obdarovanja« zvestih kupcev. Roman Lasnik

Iskreno se zahvaljujemo za podarjene jogije Austria Trend Hotelu! Prav tako iz srca se zahvaljujemo za podarjene jogije in tople odeje podjetju IGA! Kralji ulice

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena v marcu izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila nanj sprejemamo preko mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je že možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2€.

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je v prednovoletnem času izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE



Šale

Nebuloza

Največja neumnost je ta, da z zadnjim denarjem, ki ga imaš v žepu, kupiš novo denarnico.

Gregor B. Hann

Penzionisti in čas

Zakaj nimajo penzionisti nikoli časa? Dopoldne pospravljajo, popoldne pa iščejo tiste stvari, ki so jih dopoldne pospravili.

Helena Koren

Izvrstna ura

Pride kupec v prodajalno ur in izbere eno iz ponudbe.

Prodajalec: »Izvrstno uro ste kupili, gospod.«

Kupec: »A dobro teče?«

Prodajalec: »Pa še kako! Eno uro naredi v 45-ih minutah.«

Jani Zupan

Aforizmi

Ljubljansko Tromostovje je kot Most vzdihljajev v Benetkah, saj ljudje vzdihujejo, kako je na tržnici vse drago.

Gregor B. Hann

Bi vložili denar v naše banke? Pred odločitvijo se posvetujte z zdravnikom ali s psihiatrom.

N2

Matematika mi je všeč, ker osmica, takoj ko leže v posteljo, postane neskončno.

Jurij Kunaver

KER SM PO KITAJSKEM
HOROSKOPU KOZA....

NE BOM NIKDAR OVCA



NIK*

NIK - nešumno

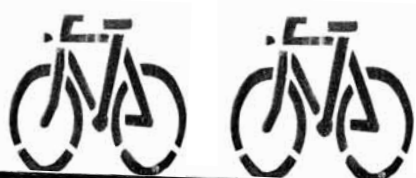
MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

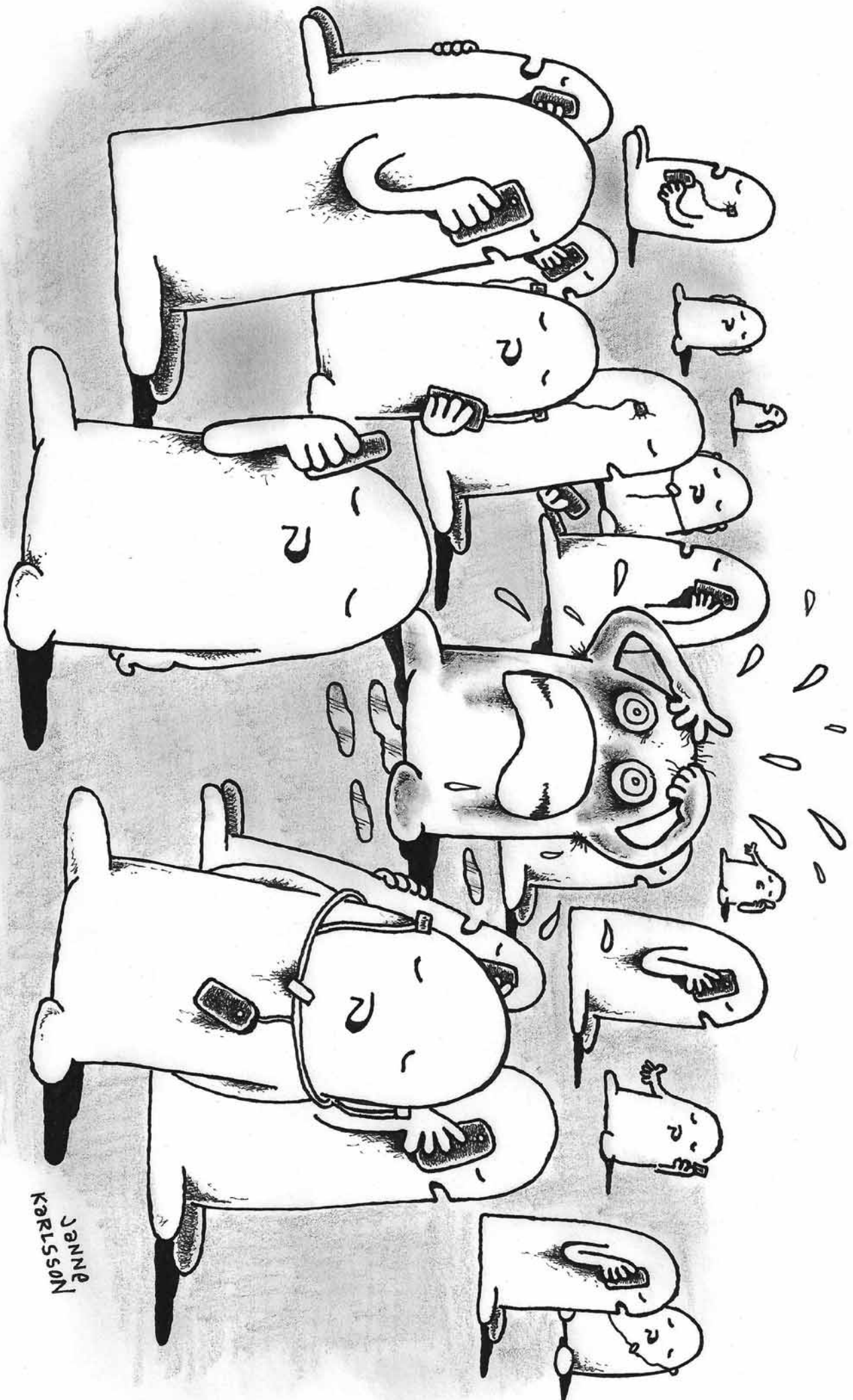
- (1) Vrsta ujede,
- (2) ameriški predsednik Barack,
- (3) eskimski čol za enega,
- (4) priloga jedem (iz različnih zelišč),
- (5) služabnik v posebni obleki.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					



POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja. Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Antonija Vojvoda, Stojan Novak, Radoslav Kolenc in Branka Botič iz Ljubljane.



Janne
Karlsson

GORAN IN JANI

Rad zahajam na Kralje in prav tako rad se družim s prijaznim študentom Goranom.

